



# Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 2/2019

Socio-economic situation of voivodships No. 2/2019





# **Sytuacja społeczno-gospodarcza województw Nr 2/2019**

Socio-economic situation of voivodships No. 2/2019

Opracowanie merytoryczne  
Content-related works

Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Przestrzennych i Środowiska  
Statistics Poland, Spatial and Environmental Surveys Department

pod kierunkiem  
supervised by

Joanny Hausman-Czerwińskiej

Zespół autorski  
Editorial team

Małgorzata Brzostowska, Elżbieta Grobicka, Joanna Jelińska-Hrynkiewicz,  
Michał Moskalewicz, Ilona Piórkowska, Joanna Poświata, Krystyna Przepióra

Skład i opracowanie graficzne  
Typesetting and graphics

Michał Moskalewicz, Małgorzata Brzostowska

ISSN 2657-7747

Publikacja dostępna na stronie internetowej  
Publication available on website

[stat.gov.pl](http://stat.gov.pl)

**Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła**  
When publishing Statistics Poland data – please indicate the source

## Przedmowa

Publikacja „Sytuacja społeczno-gospodarcza województw” (dotychczas „Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw”) jest kolejną edycją tego opracowania wydawanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Zawiera szereg informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województw. Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub narastająco.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, rolnictwa oraz nakładów inwestycyjnych. Opracowanie dostępne w Internecie zawiera część analityczną w formie PDF oraz tablice z danymi w formacie Excel. Szerszy zakres danych liczbowych oferuje Bank Danych Lokalnych [bdl.stat.gov.pl](http://bdl.stat.gov.pl).

Dyrektor Departamentu  
Badań Przestrzennych i Środowiska



Dominika Rogalińska

Prezes  
Głównego Urzędu Statystycznego



dr Dominik Rozkrut

Warszawa, wrzesień 2019

## Preface

The publication "Socio-economic situation of voivodships" (till now „Information on socio-economic situation of voivodships) is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. The edition contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of voivodships. All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration consists of analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, agriculture as well as investment outlays. The study available on the Internet contains an analytical part in PDF format and tables with data in Excel format. A wider range of numerical data is offered by the Local Data Bank [bdl.stat.gov.pl](http://bdl.stat.gov.pl).

Director of Spatial and Environmental  
Surveys Department



Dominika Rogalińska

President  
Statistics Poland



Dominik Rozkrut, Ph. D.

Warsaw, September 2019

## Spis treści

Przedmowa.....	3
Preface.....	4
Objaśnienia znaków umownych.....	6
Symbols	
Synteza.....	7
Executive summary .....	10
Rynek pracy.....	13
Labour market	
Wynagrodzenia.....	23
Wages and salaries	
Emerytury i renty.....	26
Retirement and other pensions	
Ceny .....	29
Prices	
Budownictwo mieszkaniowe .....	34
Residential construction	
Przemysł i budownictwo.....	36
Industry and construction	
Wyniki finansowe przedsiębiorstw.....	38
Financial results of enterprises	
Rolnictwo .....	41
Agriculture	
Nakłady inwestycyjne.....	45
Investment outlays	
Uwagi ogólne .....	47
General notes .....	49

## Objaśnienia znaków umownych

### Symbols

Symbol Symbols	Opis Description
Kreska (-)	zjawisko nie wystąpiło magnitude zero
Zero (0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit
(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit
Kropka (.)	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych data not available or not reliable
Znak x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe not applicable
Znak Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji categories of applied classification are presented in abbreviated form
„W tym” „Of which”	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy indicates that not all elements of the sum are given



## Synteza

### Rachunki narodowe w II kwartale 2019 r.

produkt krajowy brutto	+4,5% r/r
wartość dodana brutto	+4,4% r/r

Według wstępnego szacunku, w II kwartale 2019 r. produkt krajowy brutto (PKB) był wyższy realnie o 4,5% w porównaniu z II kwartałem ub. roku. Głównym czynnikiem wzrostu był nadal popyt krajowy (wpływ na tempo wzrostu gospodarczego +4,5 p. proc., wobec +4,0 p. proc. w I kwartale br.). Złożył się na to pozytywny wpływ spożycia ogółem (+3,1 p. proc.), z tego spożycia w sektorze gospodarstw domowych (+2,5 p. proc.) oraz spożycia publicznego (+0,6 p. proc.). Dodatni był także wpływ akumulacji (+1,4 p. proc.), przede wszystkim na skutek dodatniego wpływu popytu inwestycyjnego (+1,5 p. proc.), przy ujemnym wpływie zapasów (-0,1 p. proc.). W II kwartale br. wpływ eksportu netto na wzrost gospodarczy był neutralny (wobec +0,7 p. proc. w I kwartale br.).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w II kwartale 2019 r. była większa o 4,4% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. (wobec wzrostu o 5,1% w przed rokiem). Wzrost szybszy niż przeciętnie w gospodarce wystąpił w działalności finansowej i ubezpieczeniowej (17,9%), handlu i naprawie pojazdów samochodowych (6,9%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (5,1%). W przemyśle i budownictwie odnotowano wzrost odpowiednio o 4,3% i o 4,0%.

### Rynek pracy w II kwartale 2019 r.

przeciętne zatrudnienie	
w sektorze przedsiębiorstw	+2,9% r/r
stopa bezrobocia rejestrowanego	5,3%

W I półroczu 2019 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 2,9% większe niż przed rokiem (kiedy notowano zwiększenie o 3,8%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy w opolskim (o 6,0%), podlaskim (o 5,0%) i małopolskim (o 4,9%); najmniejszy – w warmińsko-mazurskim (o 1,3%), łódzkim (o 1,8%) i dolnośląskim (o 1,9%).

W końcu czerwca 2019 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 877,1 tys. osób bezrobotnych, tj. o 9,4% mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich województwach, od 13,9% w śląskim do 5,8% w pomorskim i świętokrzyskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu czerwca 2019 r. wyniosła 5,3%, tj. o 0,5 p. proc. mniej niż przed rokiem. W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, w największym stopniu obniżyła się w warmińsko-mazurskim (o 1,2 p. proc.), kujawsko-pomorskim (o 0,9 p. proc.), w najmniejszym – w pomorskim i wielkopolskim (po 0,4 p. proc.). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (2,8%), śląskim (3,9%), małopolskim (4,2%), pomorskim (4,4%) i mazowieckim (4,5%); najwyższą w: warmińsko-mazurskim (8,8%), kujawsko-pomorskim i podkarpackim (po 7,9%) i świętokrzyskim (7,6%).

Według wstępnych wyników Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za II kwartał 2019 r. zmniejszyła się zarówno liczba pracujących (o 0,5%), jak i bezrobotnych (o 11,2%). Wskaźnik zatrudnienia utrzymał się na poziomie sprzed roku i wyniósł 54,4%. Według BAEL odnotowano spadek stopy bezrobocia (o 0,4 p. proc. do poziomu 3,2%). Utrzymała się w skali roku relacja liczby osób niepracujących do pracujących – na 1000 osób pracujących przypadało 837 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo.

#### Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2019 r.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 6,8% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wobec wzrostu o 7,3% przed rokiem). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największy w kujawsko-pomorskim (o 8,9%), małopolskim (o 8,3%) i dolnośląskim (o 7,8%), a najmniejszy w lubelskim (o 5,4%) i warmińsko-mazurskim (o 5,7%). Rozpiętość relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw utrzymała się na poziomie zbliżonym do poziomu sprzed roku i wyniosła 39,9 p. proc.

#### Przeciętne miesięczne emerytury i renty brutto w I półroczu 2019 r.

z pozarolniczego systemu	
ubezpieczeń społecznych	+4,6%
rolników indywidualnych	+4,8%

Liczba emerytów i rencistów ogółem w skali roku zwiększyła się o 0,9%. Tempo wzrostu emerytur i rent brutto zarówno z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych było wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost odpowiednio o 4,0% i 2,2%).

#### Rolnictwo w I półroczu 2019 r.

Na rynku rolnym w czerwcu 2019 r. przeciętne ceny skupu większości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Niższe w skali roku były jedynie ceny skupu żywca wołowego.

#### Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w 2019 r.

w I półroczu	+1,8% r/r
w II kwartale	+2,4% r/r

W I półroczu br. roku ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku w większym stopniu niż przed rokiem. W II kwartale br. dynamika cen przyspieszyła zwłaszcza w województwach małopolskim i warmińsko-mazurskim. Znacznie wzrosły ceny żywności i napojów bezalkoholowych, w tym najbardziej w województwach lubuskim, warmińsko-mazurskim i zachodniopomorskim.

#### Produkcja sprzedana przemysłu w I półroczu 2019 r.

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 5,1% większa niż w I półroczu 2018 r. (kiedy notowano wzrost o 6,2%). Zwiększenie produkcji przemysłowej odnotowano w 15 województwach – od 12,3% w podlaskim do 1,4% w łódzkim. W województwie lubuskim wystąpił spadek o 0,6%.

### Produkcja budowlano-montażowa w I półroczu 2019 r.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) zrealizowana w Polsce zwiększyła się o 6,6% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (wobec wzrostu o 23,7% przed rokiem).

### Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w I półroczu 2019 r.

wynik finansowy netto	+4,6%
wskaźnik rentowności obrotu:	
brutto	5,0%
netto	4,2%

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były wyższe od uzyskanych w roku poprzednim. Wolniejsza dynamika przychodów ogółem niż kosztów ich uzyskania wpłynęła na osłabienie wskaźnika poziomu kosztów. Nieco pogorszyły się podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe. Zmniejszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto, obniżył się wskaźnik rentowności sprzedaży brutto. Pogorszenie większości wskaźników odnotowano w przedsiębiorstwach województw: śląskiego, warmińsko-mazurskiego, pomorskiego i łódzkiego, a poprawę – w przedsiębiorstwach województw: lubelskiego i świętokrzyskiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów większy był zarówno udział przedsiębiorstw rentownych, jak i ich udział w przychodach ogółem.

### Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw niefinansowych w I półroczu 2019 r.

Nakłady inwestycyjne badanych przedsiębiorstw (w cenach stałych) wzrosły w większym stopniu niż rok wcześniej (o 19,0%). Szybsza była dynamika nakładów na budynki i budowle niż nakładów na zakupy. Rozpoczęto więcej niż przed rokiem nowych inwestycji, ale o niższej wartości kosztorysowej.

## Executive summary

### National accounts in second quarter of 2019

gross domestic product	+4.5% y/y
gross value added	+4.4% y/y

By preliminary estimate, in second quarter of 2019, real gross domestic product (GDP) was higher by 4.5% compared with second quarter of the previous year. The main factor of GDP growth was still a domestic demand (influenced economic growth by +4.5 percentage points, against +4.0 percentage points in first quarter of 2019). It was due to the positive final consumption expenditure (+3.1 percentage points), including household consumption expenditure (+2.5 percentage points) and public consumption expenditure (+0.6 percentage points). There was also a positive influence of gross capital formation (+1.4 percentage point), mainly because of positive impact of the investment demand (+1.5 percentage points) with negative impact of changes of inventories (-0.1 percentage points). In second quarter of 2019, there was a neutral influence of net export for the pace of economic growth (against +0.7 percentage point in first quarter of 2019).

Gross value added in national economy in second quarter of 2019 was higher by 4.4% compared to the same period of 2018 (against an increase by 5,1% a year ago). An increase faster than average in the economy occurred in financial and insurance activities (by 17.9%), trade and repair of motor vehicles (by 6.9%) as well as transportation and storage (by 5.1%). There was also an increase in industry and construction by 4.3% and by 4.0%.

### Labour market in first half of 2019

average paid employment	
in business enterprise sector	+2.9% y/y
registered unemployment rate	5.3%

In first half of 2019 average paid employment in non-financial corporations sector was by 2.9% higher than a year before (when an increase was noted by 3.8%). Increase was recorded in all voivodships, the highest in Opolskie (by 6.0%), Podlaskie (by 5.0%) and Małopolskie (by 4.9%); the lowest in Warmińsko-Mazurskie (by 1.3%), Łódzkie (by 1.8%) and Dolnośląskie (by 1.9%).

At the end of June 2019 in labour offices 877.1 thousand unemployed persons were registered, i.e. by 9.4% less than a year before. Decrease of the number of unemployed persons was noted in all voivodships, from 13.9% in Śląskie to 5.8% in Pomorskie and Świętokrzyskie.

Registered unemployment rate at the end of June 2019 was 5.3%, i.e. by 0.5 percentage points less than a year before. During the year, the unemployment rate decreased in all voivodships, it fell to the greatest extent in Warmińsko-Mazurskie (by 1.2 percentage points), Kujawsko-Pomorskie (by 0.9 percentage point), in the smallest - in Pomorskie and Wielkopolskie (by 0.4 percentage point each). The lowest unemployment rate was noted in: Wielkopolskie (2.8%), Śląskie (3.9%), Małopolskie (4.2%), Pomorskie (4.4%) and Mazowieckie (4.5%); the highest - in Warmińsko-Mazurskie (8.8%), Kujawsko-Pomorskie and Podkarpackie (7.9% each) and Świętokrzyskie (7.6%).

According to the preliminary estimates of The Labour Force Survey (LFS) for second quarter of 2019 there was a decrease in number of both, the employed persons (by 0.5%) and the unemployed persons (by 11.2%). The employment rate remained at the same level as last year and amounted to 54,4%. According to the LFS there was a decrease of the unemployment rate (by 0.4 percentage point up to level of 3.2%). The relation between the number of persons not working to employed persons was at the same level as in last year – per 1000 working persons were 837 unemployed or economically inactive persons.

#### Average monthly wages and salaries in business enterprise sector in first half of 2019

Average monthly gross wages and salaries in the business enterprise sector was higher by 6.8% than in 2018, when an increase was noted by 7.3%. The increases of wages and salaries was recorded in all voivodships; the highest in Kujawsko-Pomorskie (by 8.9%), Małopolskie (by 8.3%) and Dolnośląskie (by 7.8%), the lowest – in Lubelskie (by 5.4%) and Warmińsko-Mazurskie (by 5.7%). The range of relation to the average wage in the country between voivodships with the highest and lowest average gross wages and salaries in the enterprise sector remained at a similar level as in the last year and amounted to 39.9 percentage points.

Average monthly gross retirement and other pensions in first half of 2019 from non-agricultural social security system +4.6% y/y  
individual farmers +4.8% y/y

The number of retirees and pensioners in general per year increased by 0.9%. The growth rate of gross retirement and other pensions both from non-agricultural social security system and individual farmers was higher than a year ago (when the increase was recorded accordingly by 4.0% and 2.2%).

#### Agriculture in first half of 2019

On the agricultural market in June 2019, the average purchase prices of most agricultural products (plant and animal) were higher than in the same period last year. Only the purchase prices of cattle for slaughter were lower during the year.

Prices of consumer goods and services in 2019 in first half on the year +1.8 y/y  
in second quarter of the year +2.4 y/y

In the first half of 2019 prices of consumer goods and services increased to a larger extent than a year ago. In the second quarter of 2019 price indices accelerated especially in the Małopolskie and Warmińsko-Mazurskie. Prices of food and non-alcoholic beverages increased significantly, including the most in voivodships of Lubuskie, Warmińsko-Mazurskie and Zachodniopomorskie.

#### Sold production of industry in first half of 2019

Sold production of industry (in constant prices) was by 5.1% higher than in first half of 2018 (when an increase was noted by 6.2%). Increase of production of industry was observed in 15 voivodships – from 12.3% in Podlaskie to 1.4% in Łódzkie. In Lubuskie voivodship there was a decrease by 0.6%

#### Construction and assembly production in first half of 2019

Construction and assembly production (in constant prices) in Poland increased by 6.6% in comparison to the same period of last year (against an increase by 23.7% last year).

#### Financial results of non-financial enterprises in first half of 2019

net financial result	+4.6% y/y
turnover profitability rate:	
gross	5.0%
net	4.2%

Financial results gained by surveyed non-financial enterprises were higher than those achieved in last year. The slower indices of revenues from total activity than costs of revenues acquisition, made cost level indicator decreased. Basic economic and financial indicators deteriorated slightly. Profitability rates of gross and net turnover decreased as well as profitability rates of gross sales. Decrease of most indicators was observed in enterprises of Śląskie, Warmińsko-Mazurskie, Pomorskie and Łódzkie voivodships. Improvement noted in enterprises of Lubelskie and Świętokrzyskie voivodships. In total number of surveyed entities the share of profitable enterprises increased, the same as their share in revenues from total activity.

#### Investment outlays of non-financial enterprises in the first half of 2019

Investment outlays of the surveyed enterprises (in constant prices) increased to a greater extent than in the previous year (by 19.0%). Outlays on buildings and structures grew faster than those on purchases. More new investments were started than a year before, but with lower estimated value.

## Rynek pracy Labour market

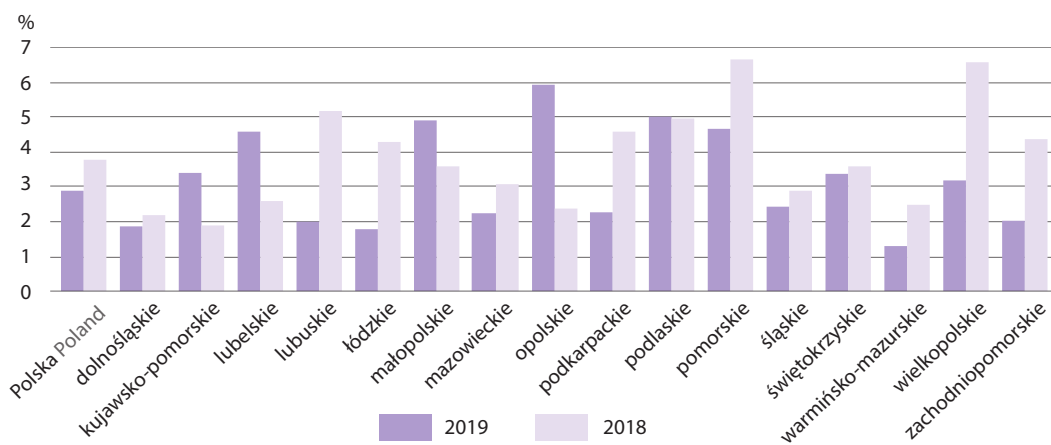
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2019 r. wzrosło w skali roku. W porównaniu z analogicznym okresem 2018 r. zmniejszyła się liczba bezrobotnych zarejestrowanych oraz obniżyła się stopa bezrobocia rejestrowanego.

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za II kwartał 2019 r. spadła liczba pracujących a wskaźnik zatrudnienia nie uległ zmianie. W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba bezrobotnych, obniżyła się stopa bezrobocia. Relacja niepracujących do pracujących nie uległa zmianie.

**Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw<sup>1</sup>** w I półroczu 2019 r. wyniosło 6388,1 tys. osób i było o 2,9% większe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 3,8%). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło we wszystkich województwach w granicach od 6,0% w opolskim do 1,3% w warmińsko-mazurskim.

### Wykres 1. Zmiany przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu w latach 2018–2019 (wzrost w skali roku)

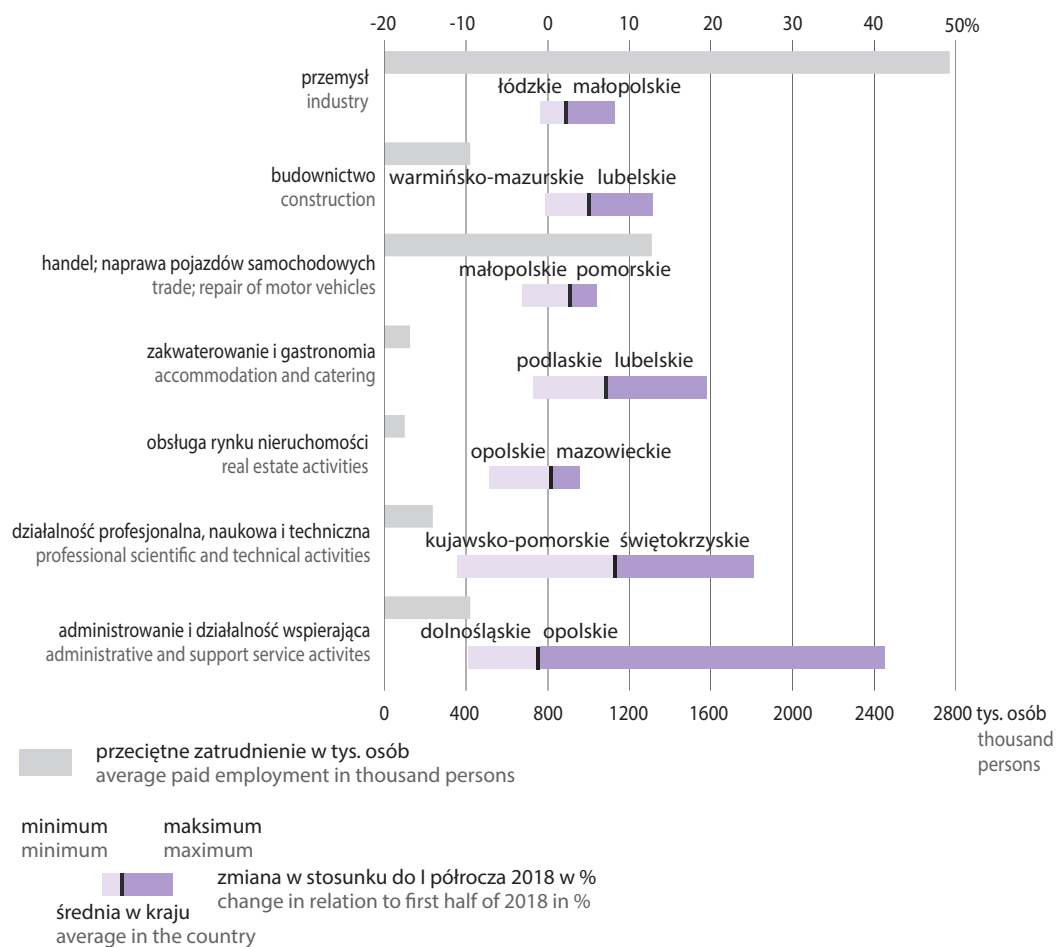
Chart 1. Changes in average paid employment in the business enterprise sector in first half of 2018–2019 (annual increase)



<sup>1</sup> W podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wzrost zatrudnienia odnotowano w większości sekcji – największy w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 8,2%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,1%), a także w budownictwie (o 5,1%). Mniejsze niż przed rokiem było zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej (o 1,0%).

**Wykres 2. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2019 r. i jego zmiany w skali roku**  
 Chart 2. Average paid employment in the business enterprise sector in first half of 2019 and its annual changes



W końcu czerwca 2019 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 877,1 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 90,8 tys. (o 9,4%) mniej niż w analogicznym miesiącu 2018 r. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, od 13,9% w śląskim do 5,8% w pomorskim i świętokrzyskim.

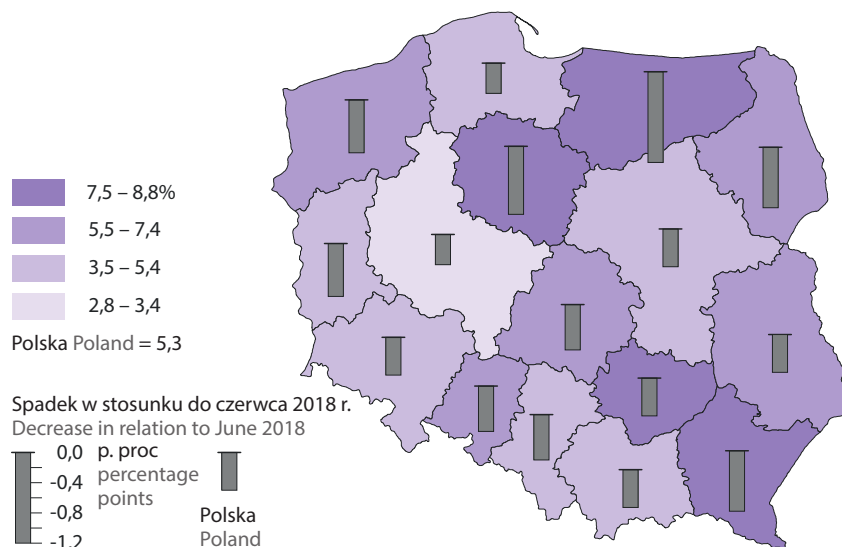
**Stopa bezrobocia rejestrowanego** w końcu czerwca 2019 r. wyniosła przeciętnie w kraju 5,3% i była niższa o 0,5 p. proc. w stosunku do czerwca 2018 r. Spadek odnotowano we wszystkich województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 1,2 p. proc.) i kujawsko-pomorskim (o 0,9 p. proc.). W najmniejszym stopniu stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwach pomorskim i wielkopolskim (po 0,4 p. proc.).

Zmniejszyło się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W końcu czerwca 2019 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 6,0 p. proc. (wielkopolskie – 2,8%, warmińsko-mazurskie – 8,8%); w skali roku rozpiętość ta zmniejszyła się o 0,8 p. proc.



**Mapa 1. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2019 r. stan w końcu czerwca**

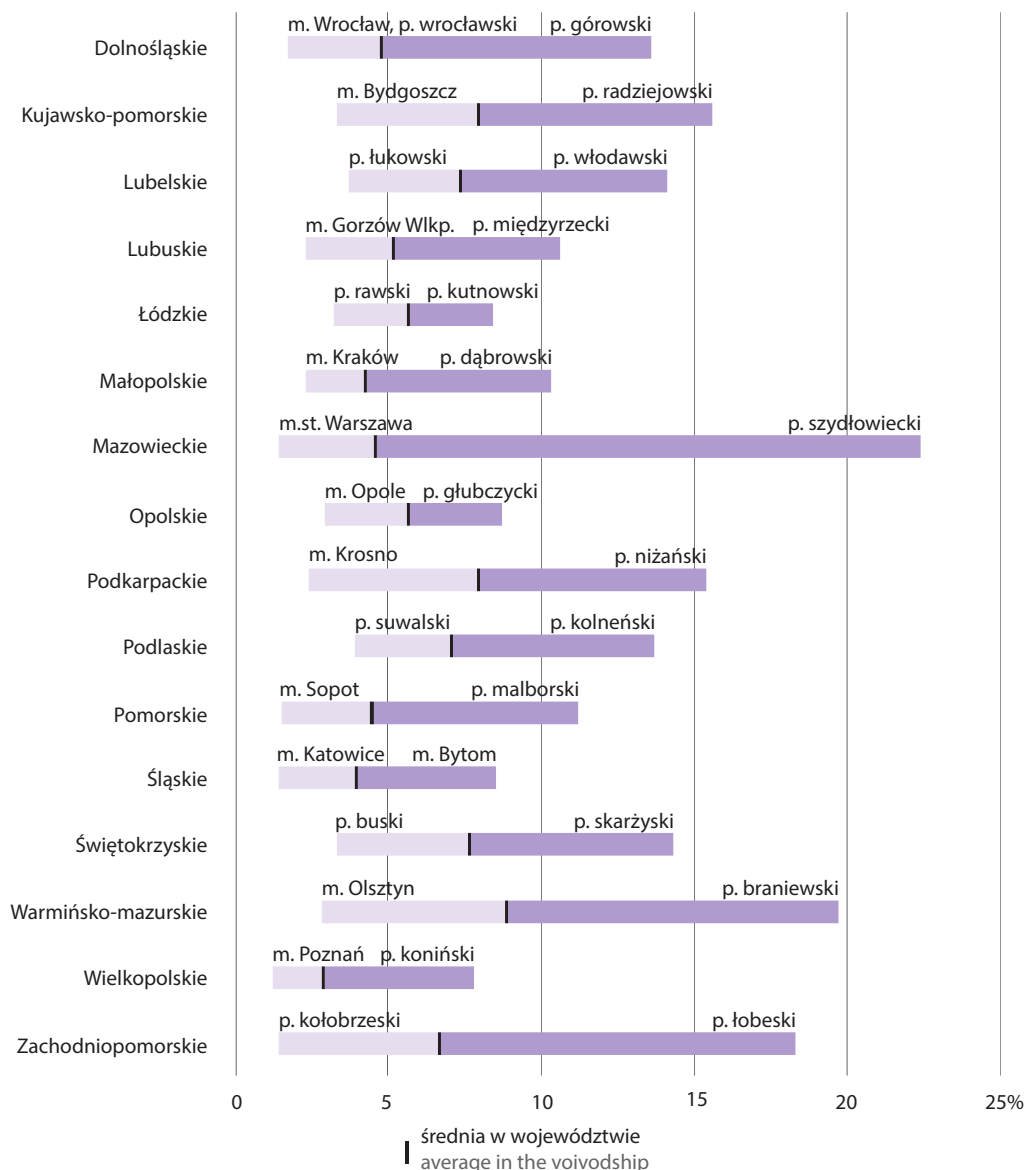
Map 1. Registered unemployment rate in 2019 as of end of June



Analiza stopy bezrobocia na poziomie powiatów wykazała, że w 13 województwach zmniejszeniu uległy różnice pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika. Najgłębszy spadek zróżnicowania odnotowano w wielkopolskim (6,6 p. proc., wobec 8,4 p. proc. w czerwcu 2018 r.), najmniej w małopolskim, podkarpackim i zachodniopomorskim. W województwie podlaskim nie odnotowano zmiany – zróżnicowanie pozostało na poziomie 9,8 p. proc. Wzrost odnotowano w województwach warmińsko-mazurskim (16,9 p. proc., wobec 16,3 p. proc.) i lubelskim (10,4 p. proc. wobec 10,2 p. proc.) Największa dysproporcja wewnątrzwojewódzka utrzymała się w województwie mazowieckim, gdzie w końcu czerwca 2019 r. różnica pomiędzy najwyższą, a najniższą wartością stopy bezrobocia wyniosła 21,0 p. proc. (22,4% w powiecie szydłowieckim i 1,4% w powiecie m.st. Warszawa), wobec 21,6 p. proc. w czerwcu 2018 r. Najmniejszą rozpiętość odnotowano, podobnie jak w latach poprzednich, w województwie łódzkim (5,2 p. proc.), a wyznaczała je stopa bezrobocia na poziomie 8,4% w powiecie kutnowskim oraz 3,2% w powiecie rawskim.

**Wykres 3. Stopa bezrobocia rejestrowanego według powiatów w 2019 r. stan w końcu czerwca**

Chart 3. Registered unemployment rate by powiat in 2019 as of end of June



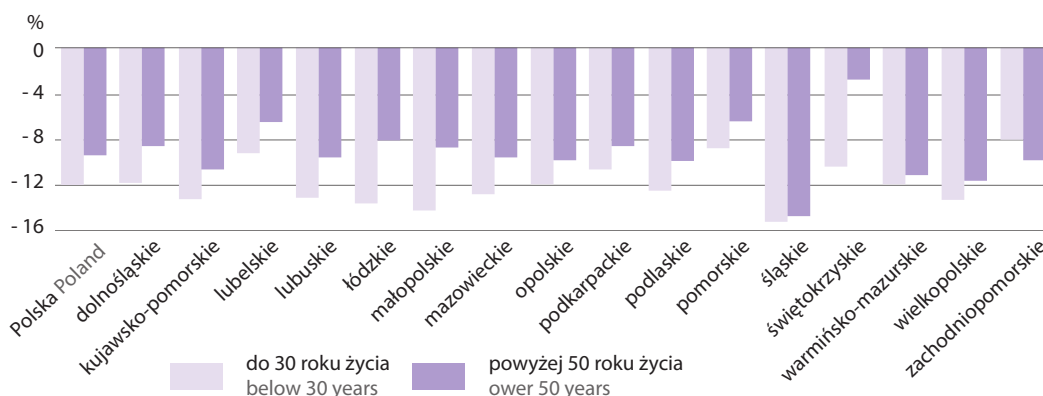
W końcu czerwca 2019 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych było 459,9 tys. osób **długotrwale bezrobotnych**. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 52,4% (spadek o 2,2 p. proc.). Największy udział odnotowano w województwach: lubelskim (58,7%), podkarpackim (58,1%) i kujawsko-pomorskim (57,7%), najmniejszy w wielkopolskim (41,6%) i pomorskim (44,3%).

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 218,9 tys. osób stanowiły osoby **do 30 roku życia**. Udział tej grupy wyniósł 25,0% (o 0,8 p. proc. mniej niż przed rokiem) i był największy w województwach: lubelskim (29,5%), pomorskim (27,4%) i podkarpackim (27,3%), a najmniejszy w łódzkim (20,5%), dolnośląskim (21,3%) oraz śląskim (22,2%).

W kategorii **osób powyżej 50 roku życia** liczba bezrobotnych wynosiła 239,5 tys. osób, co stanowiło, podobnie jak przed rokiem, 27,3% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych. Największy udział tej kategorii bezrobotnych odnotowano w województwach: opolskim (31,6%), dolnośląskim (30,7%) i łódzkim (30,6%), najmniejszy w lubelskim i podkarpackim (odpowiednio 23,4% i 24,4%).

**Wykres 4. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych według wybranych grup wieku w 2019 r. stan w końcu czerwca; spadek w skali roku**

Chart 4. Number of registered unemployed persons by selected age groups in 2019 as of the end of June; year-on-year decrease



Liczba bezrobotnych **korzystających ze świadczeń pomocy społecznej** wyniosła 16,9 tys. osób. Najwięcej bezrobotnych pobierało świadczenia w województwie kujawsko-pomorskim (2,4 tys.) i dolnośląskim (2,1 tys.), najmniej w lubelskim (0,1 tys.), zachodniopomorskim (0,2 tys.) i lubuskim (0,3 tys.). Udział tej grupy bezrobotnych ukształtował się na poziomie 1,9% (spadek o 0,3 p. proc.); największy był w województwie dolnośląskim, kujawsko-pomorskim i opolskim (po 3,7%), a najmniejszy w lubelskim (0,2%) i zachodniopomorskim (0,6%).

Liczba osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 188,2 tys. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 21,5% (wzrost o 0,5 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu 2018 r.); największy był w województwie pomorskim (25,5%) i kujawsko-pomorskim (24,8%), najmniejszy w mazowieckim (18,5%), podlaskim (19,2%) i łódzkim (19,4%).

Bezrobotni **posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia** stanowili 0,3% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w kraju. Ich liczba w końcu czerwca 2019 r. utrzymała się na poziomie ub. roku i wyniosła 2,3 tys.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych – 57,6 tys. osób to osoby **niepełnosprawne** (o 5,9% mniej niż w czerwcu 2018 r.). Niepełnosprawni stanowili 6,6% ogółu bezrobotnych w kraju. Największy udział tej grupy odnotowano w województwach: lubuskim (9,6%), łódzkim (8,7%) i pomorskim (8,5%), najmniejszy w kujawsko-pomorskim (4,6%), podkarpackim (4,8%) i lubelskim (4,9%).

W I półroczu 2019 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 736,4 tys. osób i była o 10,5% mniejsza niż przed rokiem. Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 1,2 p. proc. do 82,3%). Obniżył się także odsetek osób długotrwale bezrobotnych, osób dotychczas niepracujących oraz absolwentów. Wzrósł natomiast odsetek osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi, bez kwalifikacji zawodowych oraz zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy

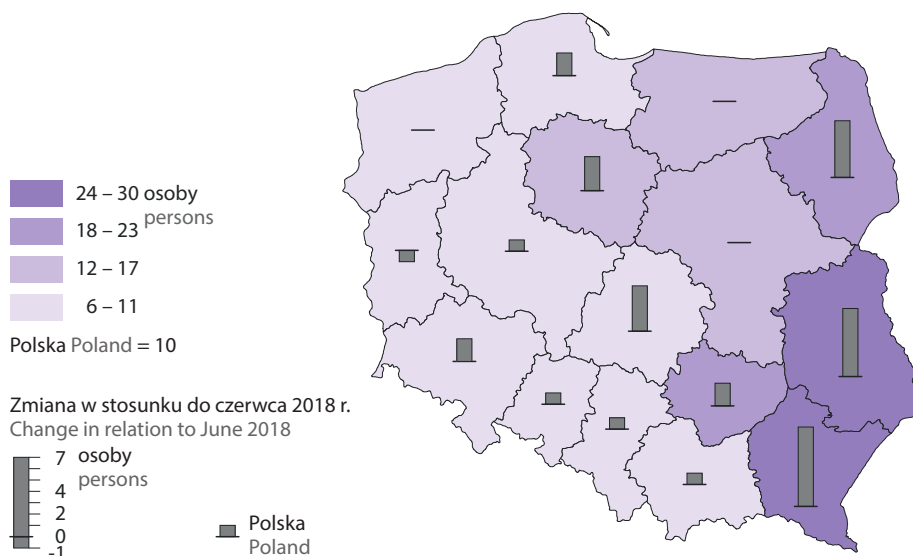
Z ewidencji bezrobotnych w okresie sześciu miesięcy br. **skreślono** 828,2 tys. osób, tj. o 11,6% mniej niż przed rokiem. Osoby wykreślone z ewidencji z powodu podjęcia pracy stanowiły 48,2% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych (spadek o 1,1 p. proc.).

W końcu czerwca 2019 r. najwyższą **stopę napływu bezrobotnych** odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (1,0%), kujawsko-pomorskim, lubuskim, podkarpackim, świętokrzyskim i zachodniopomorskim (po 0,8%), natomiast najniższą w: mazowieckim i wielkopolskim (po 0,4%) oraz małopolskim i śląskim (po 0,5%); przy średniej dla kraju 0,6%.

W końcu czerwca 2019 r. **na 1 ofertę pracy** przypadało 10 osób bezrobotnych, wobec 9 osób w czerwcu 2018 r. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwach dolnośląskim, lubuskim, opolskim i śląskim (po 6 osób na 1 ofertę pracy), natomiast najmniej sprzyjająca wystąpiła w podkarpackim (30 osób na 1 ofertę pracy) i lubelskim (24 osoby na 1 ofertę pracy).

**Mapa 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych na 1 ofertę pracy w 2019 r. stan w końcu czerwca**

Map 2. Number of registered unemployed per one job offer in 2019 state at the end of June

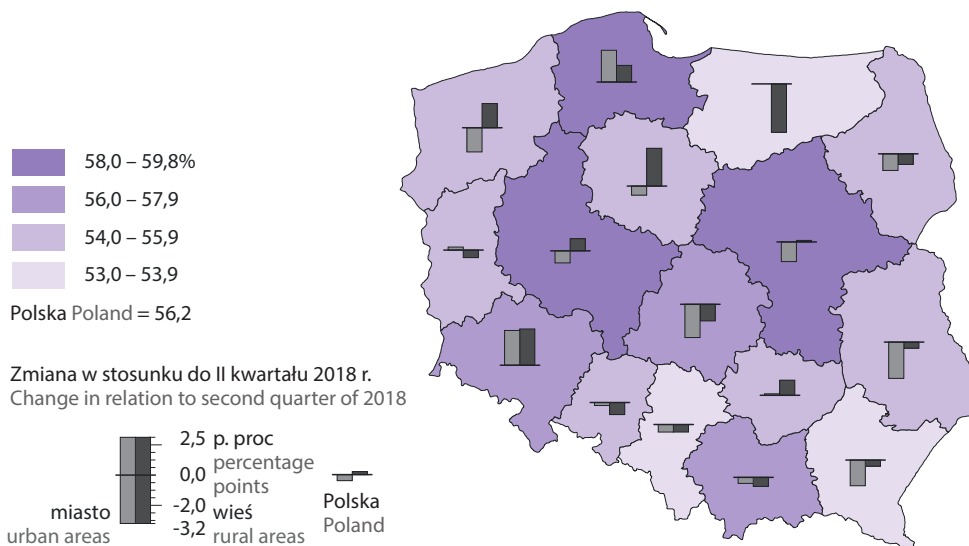


Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** w II kwartale 2019 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 17031 tys. osób, tj. o 151 tys. mniej w porównaniu z II kwartałem 2018 r. Spadek liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w 12 województwach – najgłębszy w łódzkim (o 3,8%), warmińsko-mazurskim (o 3,2%) i lubelskim (o 3,0%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost – największy w województwach dolnośląskim (o 3,6%) i pomorskim (o 3,0%).

**Współczynnik aktywności zawodowej** wyniósł 56,2% i był o 0,3 p. proc. niższy niż w II kwartale 2018 r. Spadek wystąpił w 11 województwach, najgłębszy w łódzkim (o 1,8 p. proc.), lubelskim i warmińsko-mazurskim (po 1,3 p. proc.). W pozostałych województwach odnotowano wzrost w granicach od 2,4 p. proc. w dolnośląskim do 0,1 p. proc. w lubuskim. Najwyższą wartość współczynnika zarejestrowano w województwach mazowieckim (59,8%), wielkopolskim (59,1%) i pomorskim (59,0%), a najniższą w warmińsko-mazurskim (53,0%), śląskim (53,2%) i podkarpackim (53,6%). W podziale na płeć odnotowano spadek współczynnika aktywności kobiet (o 0,5 p. proc. do 48,3%), natomiast wartość dla mężczyzn nie uległa zmianie i wyniosła 64,9%. W miesiące współczynnik obniżył się o 0,4 p. proc. (do 56,2%), a na wsi wzrósł nieznacznie (o 0,2 p. proc. do 56,4%).

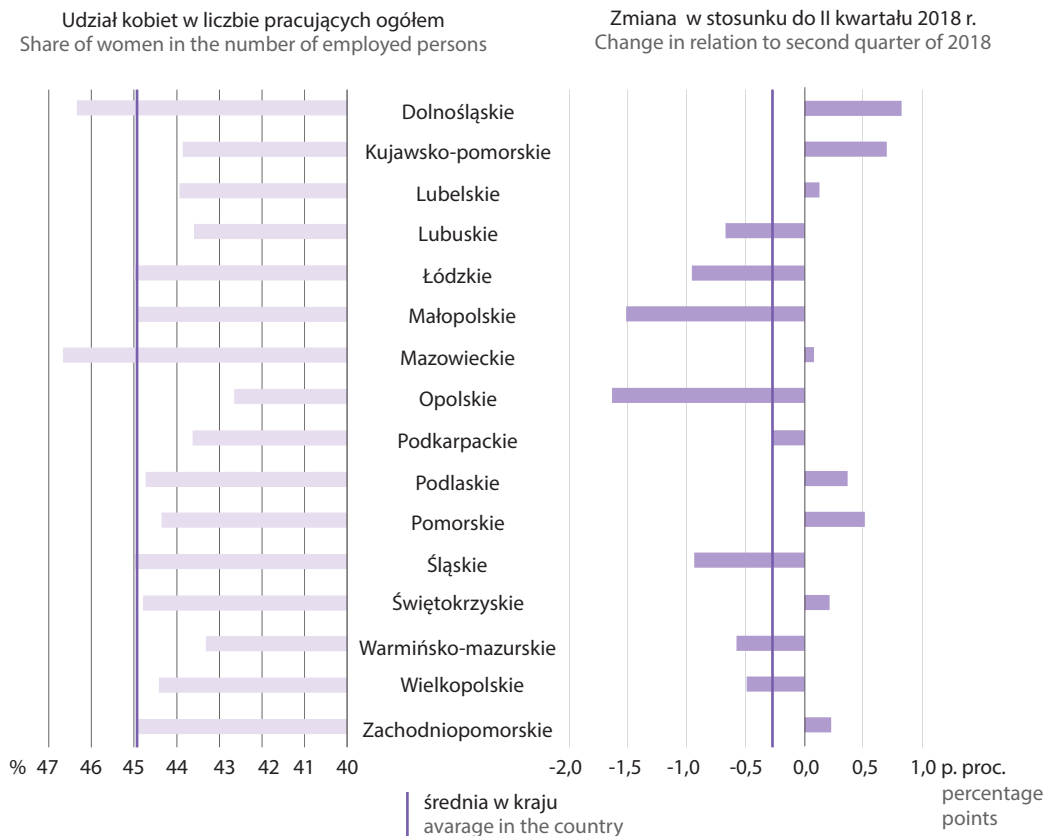
**Mapa 3.**  
Map 3.

**Współczynnik aktywności zawodowej w II kwartale 2019 r.**  
Activity rate in second quarter of 2019



Liczba **pracujących** wyniosła 16484 tys. osób i w skali roku zmniejszyła się o 81 tys., tj. o 0,5%. Spadek wystąpił w 11 województwach, najgłębszy w łódzkim (o 3,2%), lubelskim i podlaskim (po 2,6%). W pozostałych województwach odnotowano wzrost – najwyższy w dolnośląskim (o 3,4%) i pomorskim (o 2,9%). O 1,1% (do 7399 tys.) spadła liczba pracujących kobiet, natomiast grupa pracujących mężczyzn pozostała na poziomie sprzed roku i wyniosła 9084 tys.

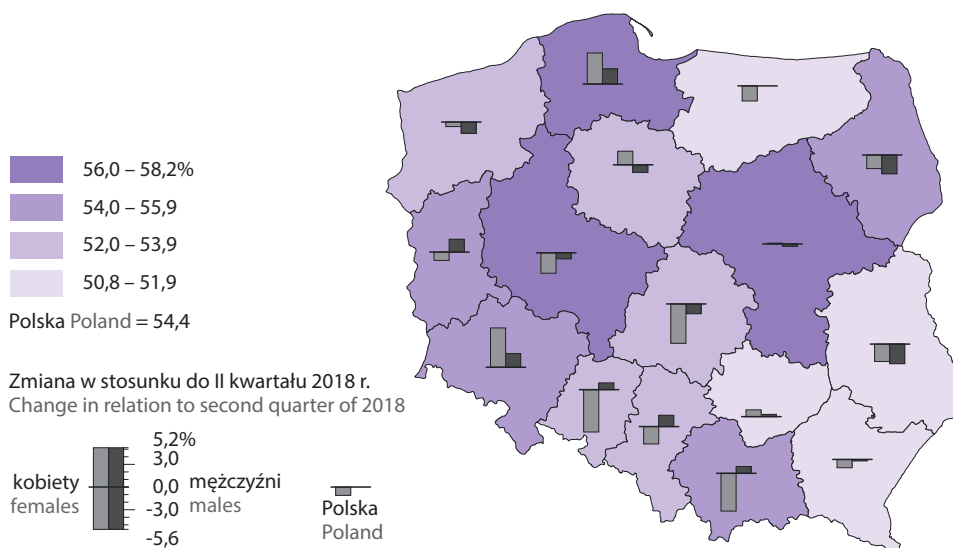
**Wykres 5. Udział kobiet w liczbie pracujących ogółem w II kwartale 2019 r.**  
 Chart 5. Share of women in the total number of employees in second quarter of 2019



**Wskaźnik zatrudnienia** w II kwartale 2019 r. nie uległ zmianie i wyniósł 54,4%. Najwyższy poziom wskaźnika wystąpił w województwie mazowieckim (58,2%), najniższy w podkarpackim (50,8%). W województwach mazowieckim i podkarpackim wskaźnik pozostał na poziomie z II kwartału 2018 roku. W 7 województwach odnotowano wzrost w granicach od 2,2 p. proc. w województwie dolnośląskim do 0,1 p. proc. w warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek – najgłębszy w łódzkim (o 1,4 p. proc.) i lubelskim (o 1,0 p. proc.), najniższy w opolskim i zachodniopomorskim (po 0,3 p. proc.). Wskaźnik zatrudnienia mężczyzn wzrósł o 0,3 p. proc. do 62,8%, natomiast kobiet spadł o 0,3 p. proc. do 46,8%.

Mapa 4.  
Map 4.

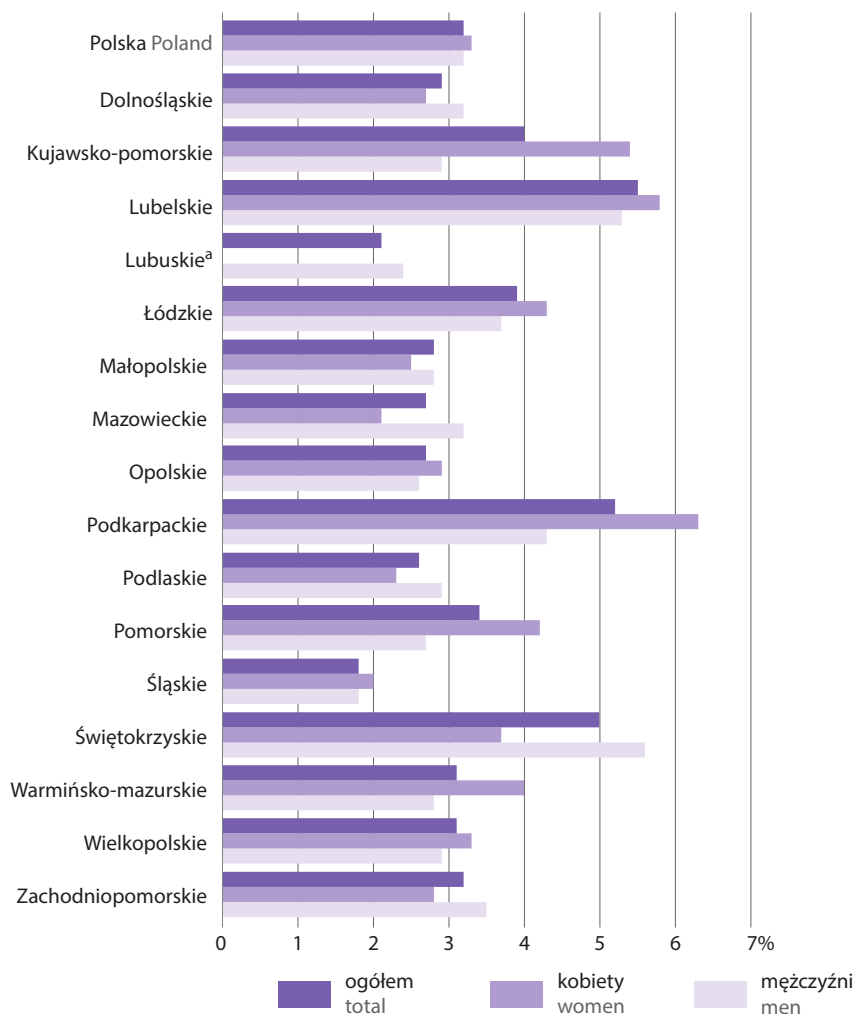
**Wskaźnik zatrudnienia i zmiana liczby pracujących według płci w II kwartale 2019 r.**  
Employment rate and change in the number of employed persons by sex in second quarter of 2019



W II kwartale 2019 r. liczba **bezrobotnych** według BAEL wyniosła 548 tys. osób i w skali roku zmniejszyła się o 69 tys. osób (tj. o 11,2%). Liczba bezrobotnych spadła w 9 województwach w granicach od 47,1% w warmińsko-mazurskim do 7,1% w podlaskim. W opolskim i świętokrzyskim liczba bezrobotnych utrzymała się na poziomie sprzed roku. W pozostałych województwach odnotowano wzrost – największy w wielkopolskim i małopolskim.

**Stopa bezrobocia** według BAEL w II kwartale 2019 r. wyniosła średnio 3,2% i w porównaniu z poprzednim rokiem była niższa o 0,4 p. proc. Spadek stopy wystąpił w 9 województwach, najgłębszy w warmińsko-mazurskim (o 2,6 p. proc.), podkarpackim (o 1,6 p. proc.) i śląskim (o 1,5 p. proc.). W województwach opolskim i świętokrzyskim wskaźnik pozostał na poziomie z II kwartału 2018 r. W pozostałych województwach stopa bezrobocia wzrosła w granicach od 1,4 p. proc. w wielkopolskim do 0,2 p. proc. w dolnośląskim i pomorskim. W podziale na płeć odnotowano zmniejszenie stopy bezrobocia zarówno dla **mężczyzn** (o 0,5 p. proc. do 3,2%), jak i dla kobiet (o 0,1 p. proc. do 3,3%).

**Wykres 6. Stopa bezrobocia według BAEL w II kwartale 2019 r.**  
 Chart 6. Unemployment rate according to LFS basis in second quarter of 2019



a W związku ze spadkiem liczby bezrobotnych kobiet i mężczyzn poniżej 5 tys., z uwagi na reprezentacyjną metodę badania BAEL oraz ze względu na losowy błąd próby, stopa bezrobocia dla kobiet i mężczyzn w województwie lubuskim nie została podana.

Populacja **biernych zawodowo** wzrosła w skali roku o 0,1% i wyniosła 13254 tys. osób, co stanowiło 43,8% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat (przy 43,5% w II kwartale 2018 r.). Wzrost liczby osób biernych zawodowo odnotowano w 9 województwach: największy w łódzkim (o 3,6%), lubelskim (o 2,1%) oraz mazowieckim i warmińsko-mazurskim (po 2,0%), najmniejszy w śląskim (o 0,4%) i zachodniopomorskim (o 0,7%). Liczba osób biernych zawodowo nie uległa zmianie w województwie wielkopolskim. W pozostałych województwach odnotowano spadek w granicach od 5,8% w dolnośląskim do 0,3% w opolskim.

**Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących** w II kwartale 2019 r. wyniosła tak jak przed rokiem 837 osób. Poprawę odnotowano w 8 województwach, największą w dolnośląskim (z 882 do 808 osób), pomorskim (z 804 do 753 osób) i świętokrzyskim (z 953 do 931 osób). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się, najbardziej w łódzkim (z 809 do 856 osób), lubelskim (z 915 do 952 osób) oraz małopolskim (z 798 do 828 osób) i podlaskim (z 819 do 849 osób). Najkorzystniejsza relacja osób niepracujących do pracujących wystąpiła w województwie mazowieckim (na 1000 osób pracujących przypadało tu 719 osób niepracujących); natomiast najmniej korzystna – w podkarpackim (968 osób niepracujących na 1000 osób pracujących).

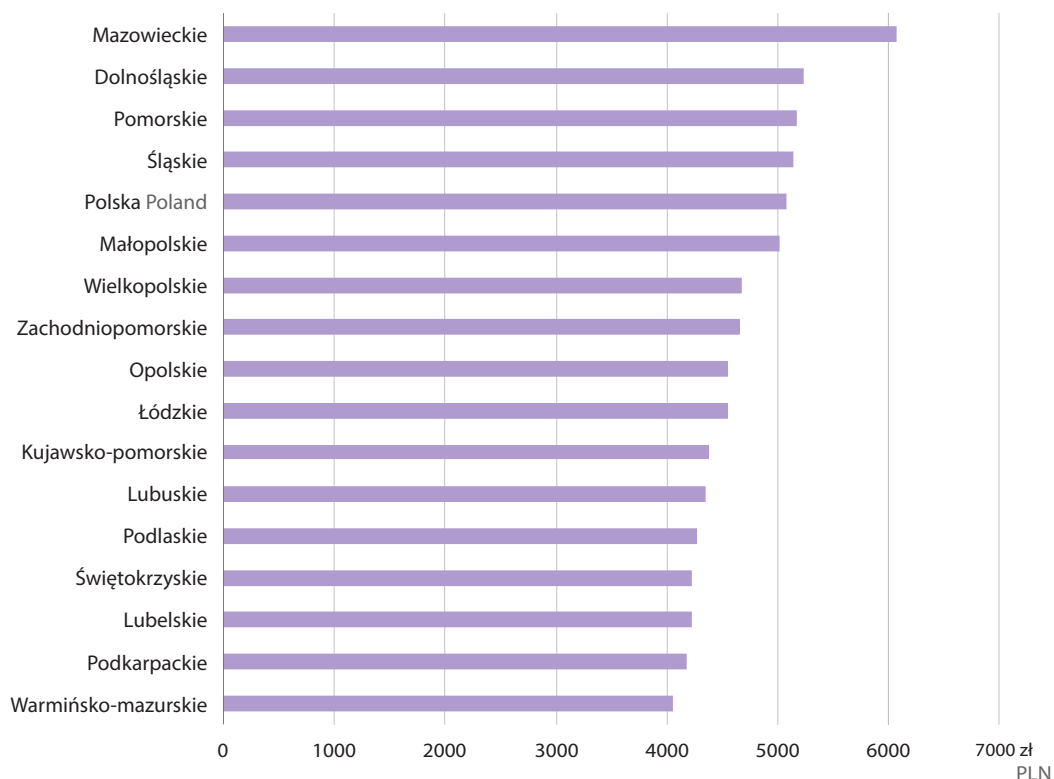


## Wynagrodzenia Wages and salaries

W I półroczu 2019 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosły wynagrodzenia zarówno w przemyśle, jak i w budownictwie.

**Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw<sup>1</sup>** w okresie styczeń-czerwiec br. wyniosło 5078,87 zł i było o 6,8% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 7,3%). Zwiększenie wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, w największym stopniu w województwach kujawsko-pomorskim (o 8,9%) i małopolskim (o 8,3%). Wzrost wyższy od średniej dla kraju zanotowano ponadto w: dolnośląskim (o 7,8%), pomorskim (o 7,5%), zachodniopomorskim (o 7,1%) oraz śląskim (o 6,9%). W najmniejszym stopniu wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw zwiększyły się w województwach lubelskim (o 5,4%) i warmińsko-mazurskim (o 5,7%).

**Wykres 7. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2019 r.**  
Chart 7. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in first half of 2019



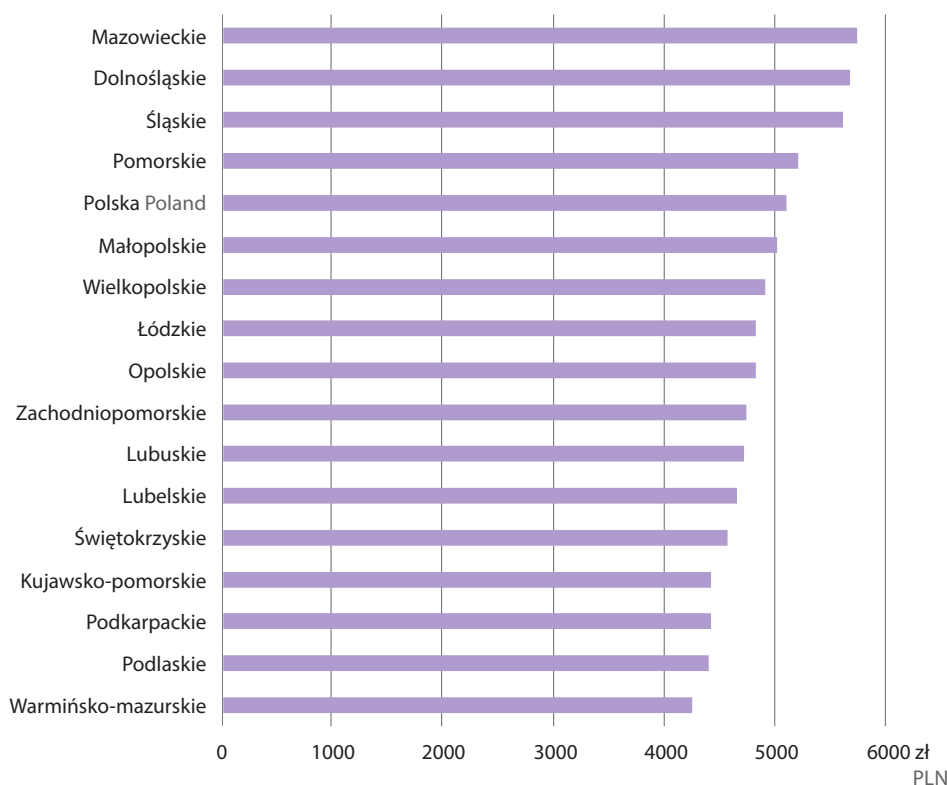
Najwyższy poziom wynagrodzeń utrzymywał się nadal w województwach mazowieckim i dolnośląskim (odpowiednio o 19,8% i o 3,2% więcej niż średnia w kraju), przy czym w dolnośląskim wynagrodzenia rosły szybciej, a w mazowieckim – wolniej niż średnio w kraju. Wynagrodzenia wyższe niż średnio w Polsce odnotowano również w województwach pomorskim i śląskim (odpowiednio o 2,0% i o 1,4%). Najniższy poziom wynagrodzeń, podobnie jak w okresach poprzednich, wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 20,2% mniej niż średnio w kraju). W grupie województw o najniższym wynagrodzeniu znalazły się także: podkarpackie, lubelskie i świętokrzyskie (odpowiednio o: 17,5% oraz po 16,6% mniej niż średnia w kraju).

<sup>1</sup> W podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku poprawiła się w 6 województwach: od 1,7 p. proc. w kujawsko-pomorskim do 0,1 p. proc. w śląskim. W województwie wielkopolskim relacja nie uległa zmianie, w pozostałych – pogorszyła się: od 1,1 p. proc. w lubelskim do 0,1 p. proc. w lubuskim, łódzkim, podkarpackim oraz podlaskim. Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się nieznacznie i wyniosła 39,9 p. proc.

**Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle** w I półroczu 2019 r. wyniosło 5103,83 zł i było o 6,7% wyższe niż w I półroczu ub. roku (przed rokiem wzrost o 7,3%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, w tym w 7 powyżej średniej dla kraju. Najwyższy wzrost wynagrodzeń w przemyśle dotyczył województw: małopolskiego (o 9,0%), pomorskiego (o 7,9%) oraz łódzkiego (o 7,4%). Najniższy – podkarpackiego (o 5,6%), opolskiego (o 6,0%) oraz warmińsko-mazurskiego i wielkopolskiego (po 6,1%).

**Wykres 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle w I półroczu 2019 r.**  
Chart 8. Average monthly gross wages in industry in first half of 2019



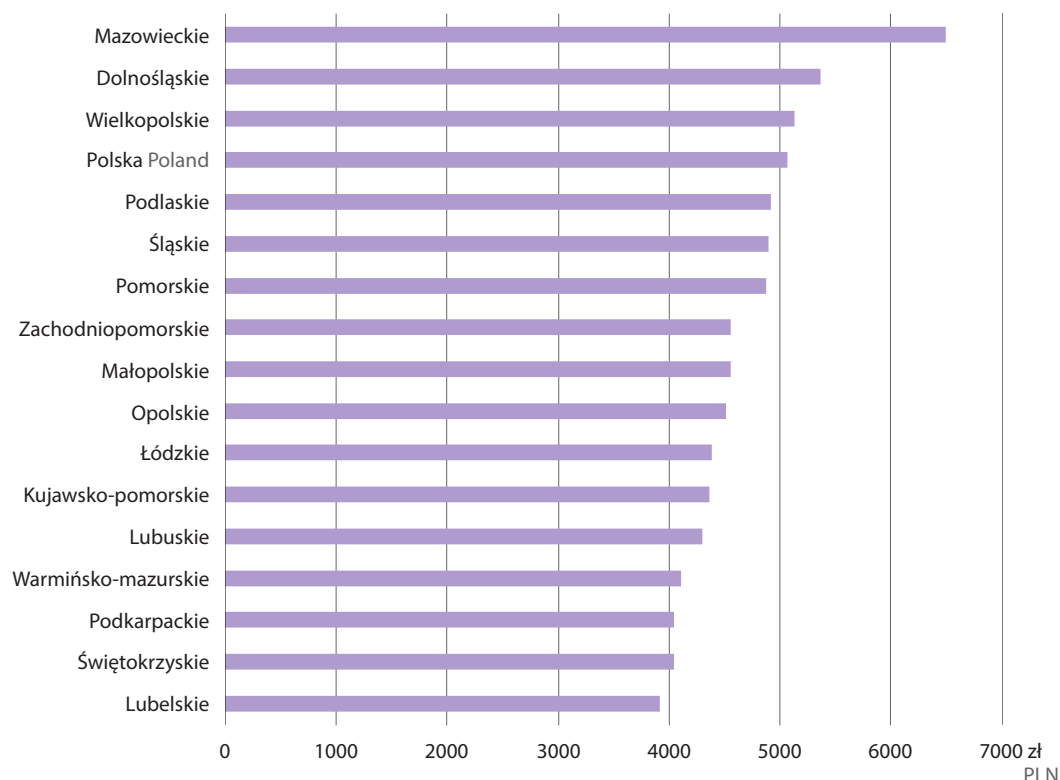
Wynagrodzenia w przemyśle były wyższe niż średnio w kraju w 4 województwach: mazowieckim (o 12,4%), dolnośląskim (o 11,0%), śląskim (o 9,7%) oraz pomorskim (o 1,9%). W pozostałych województwach wynagrodzenia kształtowały się poniżej średniej krajowej, najniższe nadal notowano w warmińsko-mazurskim i podlaskim (odpowiednio o 17,0% i 13,7% mniej niż średnio w kraju).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 7 województwach (od 2,1 p. proc. w małopolskim do 0,1 p. proc. w kujawsko-pomorskim). W województwie lubelskim relacja utrzymała się na poziomie sprzed roku, a w pozostałych województwach – pogorszyła się, najbardziej w podkarpackim (o 0,9 p. proc.) oraz mazowieckim, opolskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim – po 0,5 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle utrzymała się na poziomie zbliżonym do ub. roku i wyniosła 29,3 p. proc.

**Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie** w I półroczu 2019 r. wyniosło 5078,83 zł i było o 7,3% wyższe niż przed rokiem (w I półroczu 2018 r. wzrost o 8,4%). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, w tym w 8 powyżej średniej dla kraju. Największy wzrost wynagrodzeń w budownictwie obserwowano w województwach: lubuskim (o 16,7%), śląskim (o 10,7%) i dolnośląskim (o 8,9%), najmniejszy – w podlaskim (o 2,0%), lubelskim (o 4,3%) oraz pomorskim i warmińsko-mazurskim (po 4,5%).

**Wykres 9. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie w I kwartale 2019 r.**  
Chart 9. Average monthly gross wages and salaries in construction in first quarter of 2019



Najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń w budownictwie nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (o 28,0% wyższym niż średnio w kraju). W kolejnych pod względem wysokości wynagrodzeń województwach dolnośląskim i wielkopolskim płace były wyższe niż przeciętnie w kraju odpowiednio o 5,9% oraz 1,2%. W pozostałych województwach wynagrodzenia były niższe od średniej krajowej, w tym najniższe w lubelskim (o 22,9%), świętokrzyskim (o 20,2%) i podkarpackim (o 20,1%).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawiła się w 8 województwach, najbardziej w lubuskim (o 6,9 p. proc.), śląskim (o 3,0 p. proc.) i dolnośląskim (o 1,6 p. proc.). W pozostałych województwach odnotowano pogorszenie – najgłębsze w: podlaskim – o 5,0 p. proc., pomorskim – o 2,5 p. proc., lubelskim – o 2,2 p. proc. i warmińsko-mazurskim o 2,1 p. proc. Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w budownictwie wyniosła 50,9 p. proc. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku zwiększyła się o 0,7 p. proc.

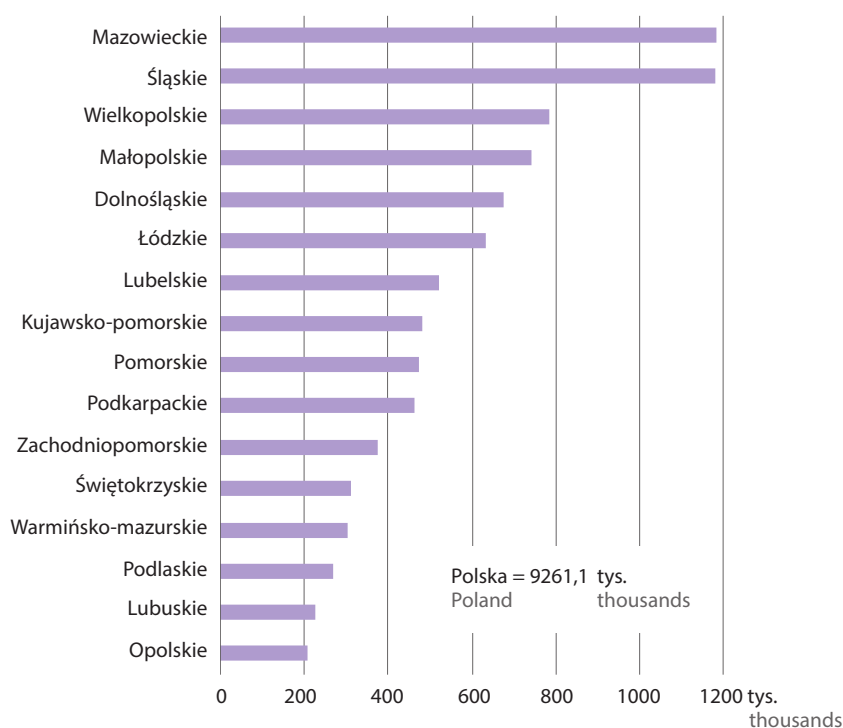
## Emerytury i renty

### Retirement and other pensions

W I półroczu 2019 r. odnotowano wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów, przy wzroście przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w systemie ubezpieczeń społecznych i spadku liczby osób pobierających świadczenia dla rolników indywidualnych. W skali roku zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych.

**Przeciętna liczba emerytów i rencistów** ogółem w I półroczu 2019 r. wyniosła 9261,1 tys. osób i była o 0,9% większa niż przed rokiem. Wzrost liczby emerytów i rencistów obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 0,5% w lubelskim, łódzkim, śląskim i świętokrzyskim do 2,4% w opolskim.

**Wykres 10. Przeciętna liczba emerytów i rencistów w I półroczu 2019 r.**  
Chart 10. The average number of retirees and pensioners in first half of 2019

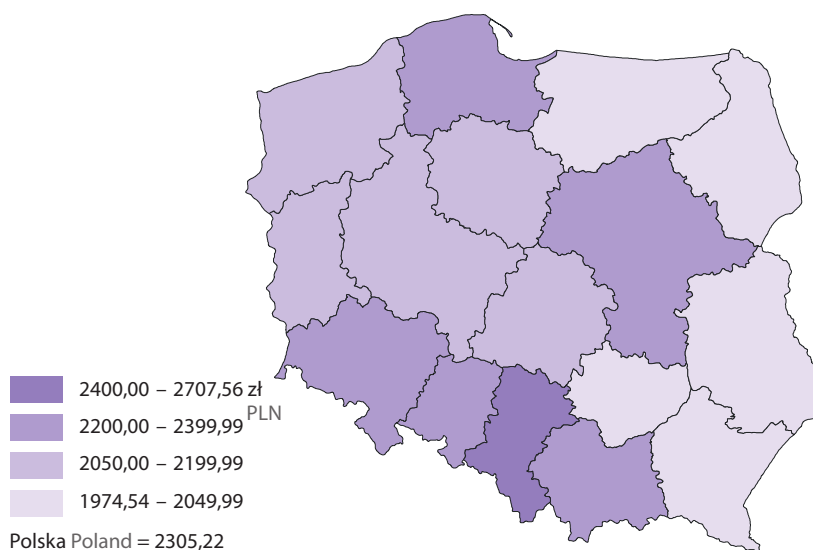


Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 8131,7 tys. osób (o 1,5% więcej niż w I półroczu 2018 r.). Wzrost liczby pobierających świadczenia odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 0,7% w śląskim do 3,3% w opolskim. W ujęciu rocznym liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się o 3,2% do poziomu 1129,4 tys. osób. Spadek obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 4,8% w lubuskim do 2,0% w wielkopolskim.

**Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych** w I półroczu 2019 r. ukształtowała się na poziomie 2305,22 zł i była o 4,6% wyższa niż przed rokiem. Wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 4,0% w śląskim do 5,2% w opolskim. Emerytury i renty w tym systemie, wyższe niż przeciętnie w kraju wypłacono w śląskim (o 17,5%) oraz w mazowieckim (o 0,7%). Najniższe przeciętne emerytury i renty wypłacono w podkarpackim (o 14,3% mniej niż średnio w kraju), a następnie w świętokrzyskim, lubelskim oraz podlaskim i warmińsko-mazurskim (odpowiednio mniej o: 12,7%, 12,1% oraz po 11,6%).

**Mapa 5. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I półroczu 2019 r.**

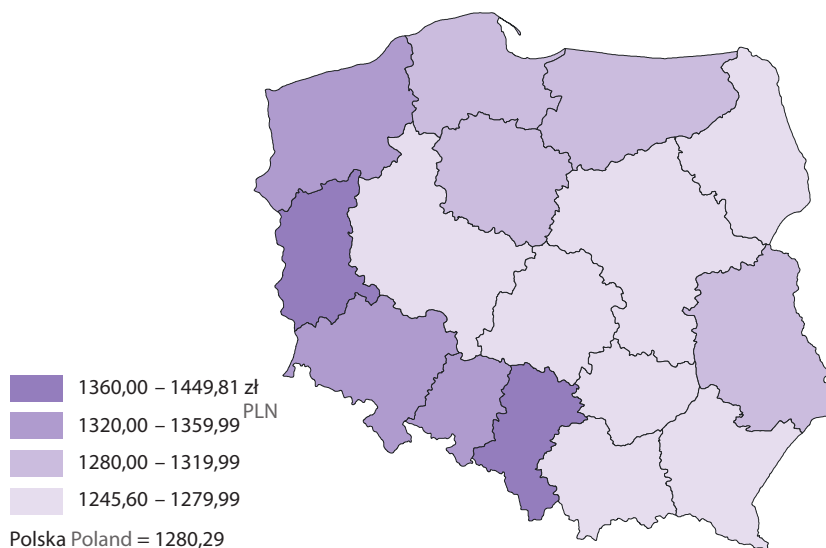
Map 5. Average gross monthly retirement and pension from non-agricultural social security system in first half of 2019



Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się w I półroczu 2019 r. wyniosła 31,8 p. proc. (wobec 32,8 p. proc. przed rokiem).

**Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych** w I półroczu 2019 r. wyniosła 1280,29 zł i w skali roku zwiększyła się o 4,8%. Wzrost obserwowano we wszystkich województwach – od 3,2% w śląskim do 5,3% w łódzkim. W 9 województwach przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych była wyższa niż średnia w kraju, w tym najwyższa (podobnie jak w analogicznym okresie 2018 r.) w województwie śląskim (o 13,2%). Najniższe emerytury i renty rolnicze wypłacono w małopolskim i mazowieckim (odpowiednio o 2,7% i o 2,2% mniejsze niż średnio w kraju).

**Mapa 6. Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w I półroczu 2019 r.**  
 Map 6. Average gross monthly retirement and pension for farmers in first half of 2019



Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się i w I półroczu 2019 r. wyniosła 15,9 p. proc. (wobec 17,8 p. proc. przed rokiem).

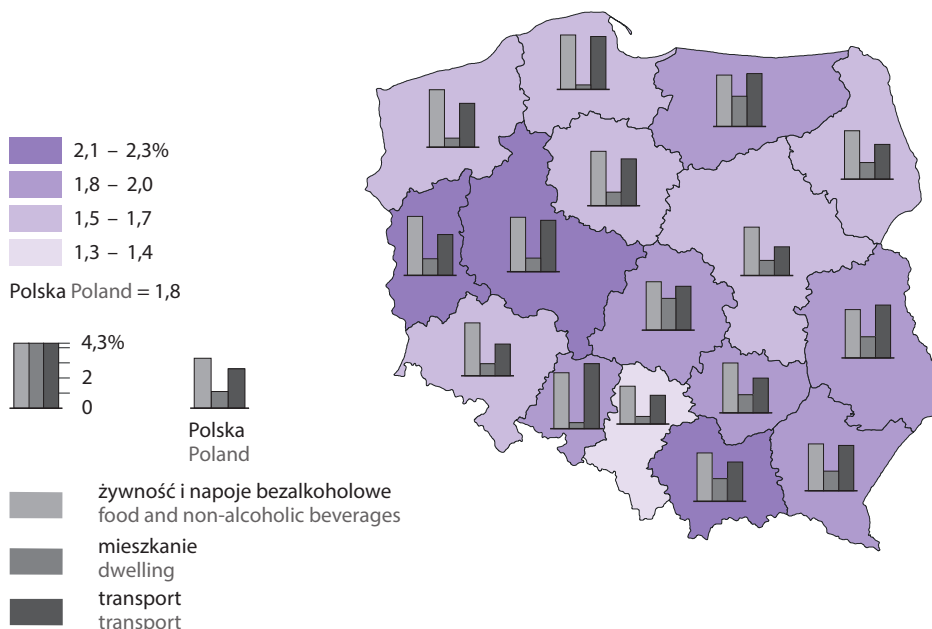
## Ceny Prices

W I półroczu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku w większym stopniu niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W II kwartale br. obserwowano przyspieszenie tempa wzrostu cen, w tym znaczne – żywności i napojów bezalkoholowych.

**W I półroczu br.** ceny towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku były wyższe o 1,8% (wobec 1,6% odpowiednio przed rokiem). Wzrosły m.in. ceny żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,3%), opłaty w zakresie edukacji (o 3,1%), ceny artykułów i usług związanych ze zdrowiem (o 2,9%), towarów i usług w zakresie transportu (o 2,6%) oraz związanych z rekreacją i kulturą (o 2,2%). Obniżyły się natomiast ceny odzieży i obuwia (o 2,4%).

### Mapa 7. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego

Map 7. Prices of consumer goods and services in first half of 2019 change to the same period of the previous year



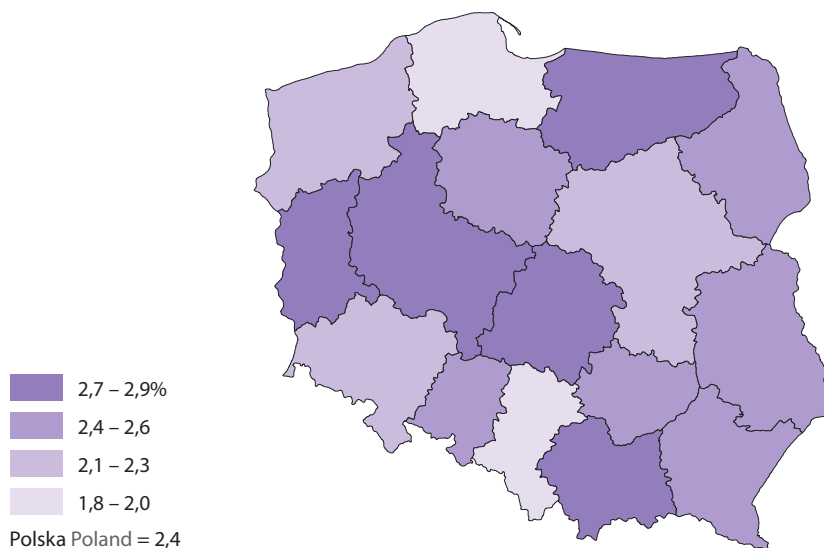
Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miał wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych, który podwyższył wskaźnik ogółem o 0,82 p. proc., a także ceny towarów i usług w zakresie mieszkania oraz transportu – po 0,27 p. proc. Spadek cen odzieży i obuwia obniżył wskaźnik cen o 0,12 p. proc.

W porównaniu z I półroczem ub. roku wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano we wszystkich województwach w granicach od 1,3% w śląskim do 2,3% w małopolskim; w 8 województwach wzrost cen był wyższy niż przeciętnie w kraju.

**W II kwartale br.** ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku o 2,4%. Wzrost cen wyższy niż przeciętnie w kraju odnotowano w województwach: małopolskim i warmińsko-mazurskim (po 2,9%), lubuskim, łódzkim i wielkopolskim (po 2,8%) oraz kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (po 2,5%). Największy wpływ na wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych, towarów i usług w zakresie mieszkania oraz transportu, które podwyższyły wskaźnik ogółem odpowiednio o: 1,17 p. proc., 0,37 p. proc. oraz 0,27 p. proc. Spadek cen odzieży i obuwia obniżył wskaźnik cen o 0,10 p. proc.

**Mapa 8. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w II kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego**

Map 8. Prices of consumer goods and services in second quarter of 2019 change to the same period of the previous year

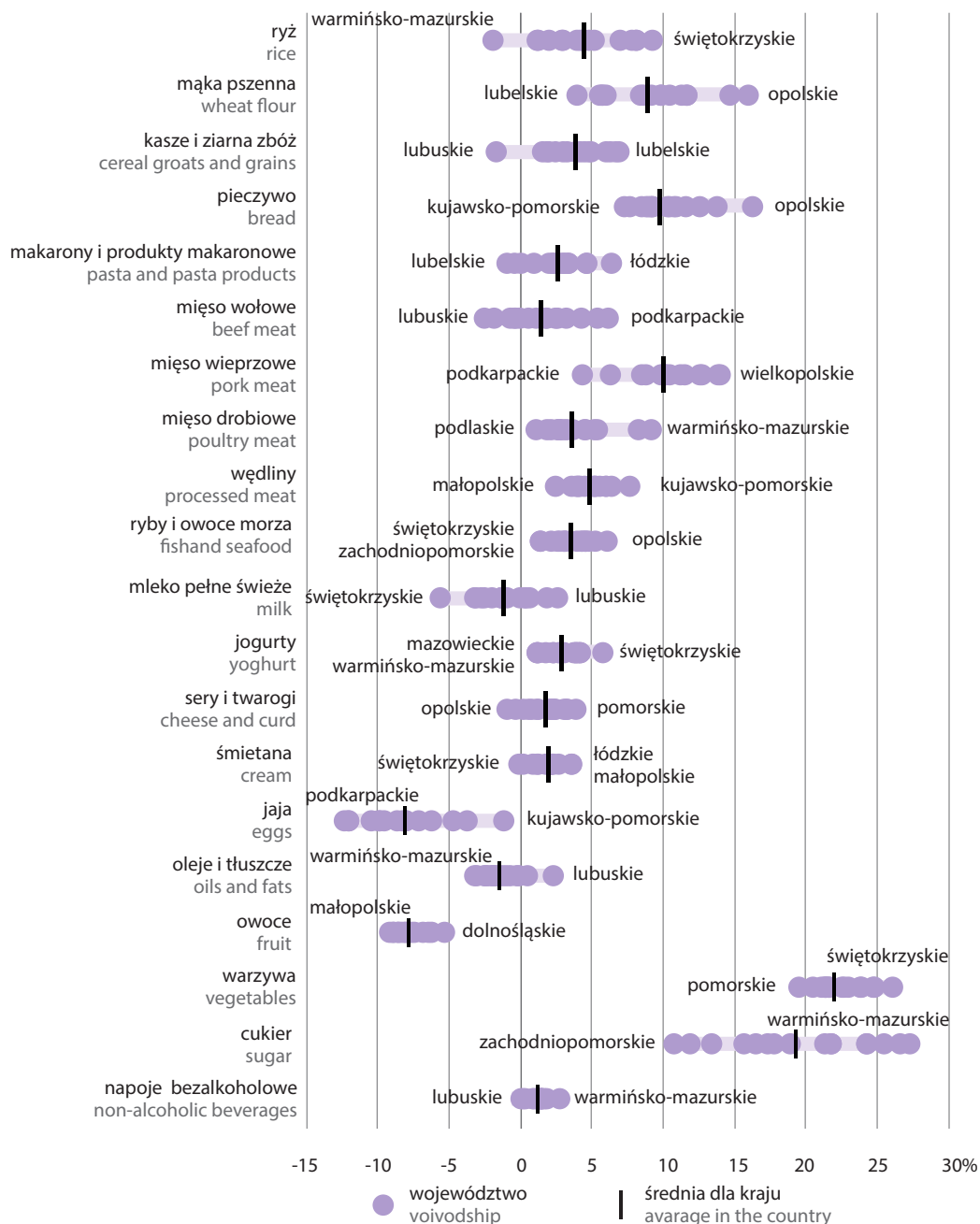


W II kwartale br. wzrost **cen żywności i napojów bezalkoholowych** w skali roku wyniósł 4,7%, przy czym żywność podrożała o 5,1%, a napoje bezalkoholowe o 1,2%. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły we wszystkich województwach (najbardziej w lubuskim, warmińsko-mazurskim oraz zachodniopomorskim – po 5,3%, najmniej natomiast w śląskim – o 4,0%). Wzrost cen wyższy niż przeciętnie w kraju obserwowano w 11 województwach.



**Wykres 11. Ceny wybranych towarów żywnościowych i napojów bezalkoholowych w II kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego**

Chart 11. Prices of selected food and non-alcoholic beverages in second quarter of 2019 change to the same period of the previous year

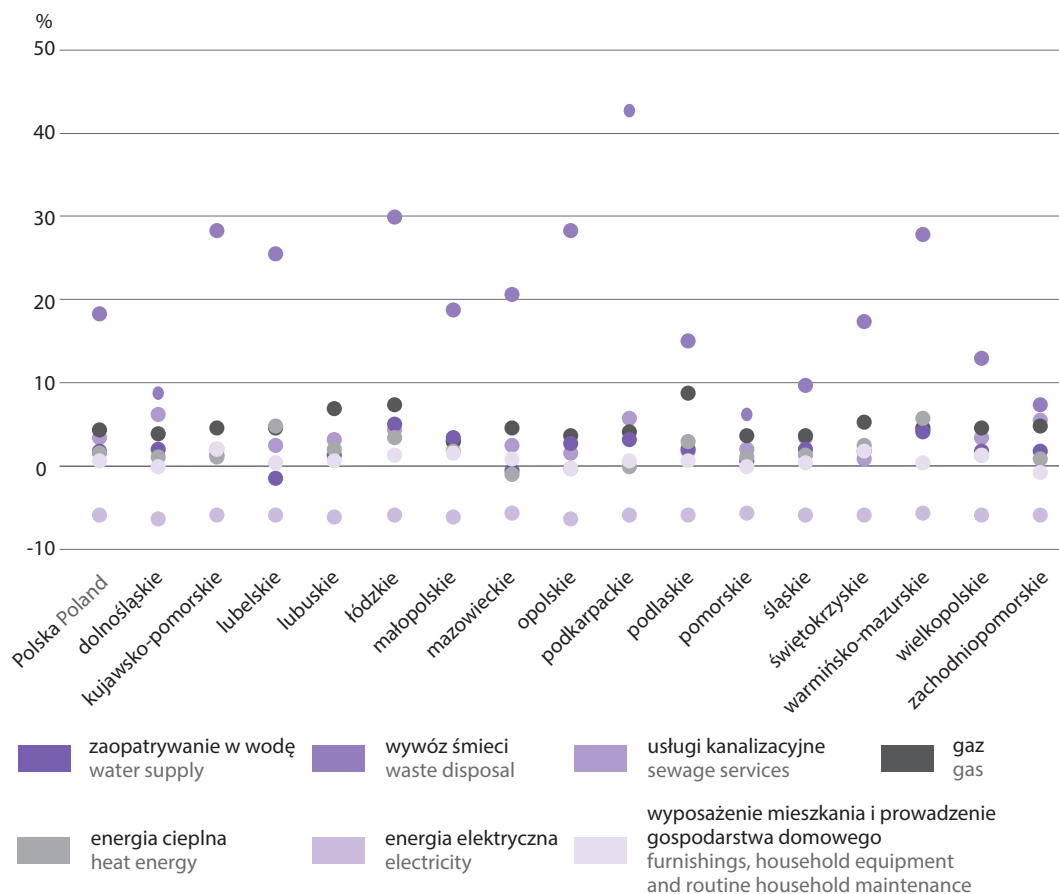


Utrzymał się spadek cen **odzieży i obuwia** i wyniósł 1,9%. Niższe ceny w skali roku odnotowano w 13 województwach w granicach od 5,7% w dolnośląskim do 0,1% w śląskim. Wzrosły natomiast ceny w województwach: małopolskim (o 0,5%), warmińsko-mazurskim (o 0,3%) i wielkopolskim (o 0,2%).

Ceny towarów i usług w zakresie **mieszkania**<sup>1</sup> wzrosły przeciętnie w skali roku o 1,5%. Wzrost cen wyższy niż średnio w kraju odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (2,8%), łódzkim (2,6%), lubelskim, małopolskim i podkarpackim (po 1,9%), podlaskim (1,7%) oraz kujawsko-pomorskim (1,6%).

**Wykres 12. Ceny wybranych towarów i usług w zakresie mieszkania w II kwartale 2019 r. zmiana do analogicznego okresu roku poprzedniego**

Chart 12. Prices of selected goods and services in the field of housing in second quarter of 2019 change to the same period of the previous year



Artykuły i usługi związane ze **zdrowiem** były droższe niż przed rokiem średnio o 3,1%. Opłaty związane ze zdrowiem wzrosły we wszystkich województwach, w tym najbardziej w zachodniopomorskim (o 4,0%).

Podniesiono opłaty za usługi lekarskie (o 5,1%), najbardziej w województwie zachodniopomorskim (o 13,0%). Usługi stomatologiczne były droższe o 3,5%, a szpitalne – o 2,8%, zwłaszcza w województwie lubuskim odpowiednio o 8,2% i 7,8% (przy czym ceny usług szpitalnych w województwie podlaskim spadły o 0,6%). Obserwowano wyższe w skali roku ceny za usługi sanatoryjne (o 0,6%). Podrożały również wyroby farmaceutyczne, a wzrost cen w województwach kształtował się od 2,2% w lubelskim i w opolskim do 4,1% w podlaskim (wobec 3,0% w kraju).

W II kwartale br. ceny towarów i usług w zakresie **transportu** wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 2,7%. Wzrost cen dotyczył wszystkich województw (od 1,9% w mazowieckim do 4,0% w opolskim), przy czym wzrost cen wyższy niż średnio w kraju obserwowano w 10 województwach.

<sup>1</sup> Opłaty obejmują wydatki związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Znacznie więcej konsumenci płacili za paliwa i smary do prywatnych środków transportu (przeciętnie o 5,2%). Wzrost cen oleju napędowego w województwach kształtował się od 4,9% w świętokrzyskim do 6,5% w podlaskim (wobec 5,8% w kraju). Gaz ciekły podrożał o 5,2%, zwłaszcza w województwach: pomorskim (o 8,2%), podlaskim (o 6,7%), mazowieckim (o 6,5%) oraz lubelskim (o 6,1%). Droższa była również benzyna (średnio o 4,9%), przy czym w 7 województwach ceny wzrosły w stopniu wyższym niż średnio w kraju (najbardziej w opolskim – o 6,1%). Wyższe niż przed rokiem były także opłaty za usługi transportowe (o 5,0%), zwłaszcza w województwach lubuskim (o 6,9%), podlaskim (o 6,4%) i małopolskim (o 6,3%). Spadły natomiast ceny samochodów osobowych (o 4,1%), w tym najgłębiej w: łódzkim, opolskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim (po 6,6%).

Ceny w zakresie **rekreacji i kultury** były wyższe niż w II kwartale ub. roku średnio o 2,9%. W województwach wzrost cen kształtował się od 1,4% w podlaskim do 4,6% w opolskim.

Droższe niż przed rokiem były gazety i czasopisma (o 6,3%), a w województwach wzrost cen kształtował się od 5,0% w lubelskim do 8,3% w świętokrzyskim. Obserwowano także wyższe ceny usług w zakresie turystyki zorganizowanej (o 5,9%), zwłaszcza w województwach: opolskim (o 13,5%), dolnośląskim (o 9,4%), świętokrzyskim (o 8,2%) oraz lubuskim (o 8,0%). Bilety do kin, teatrów i na koncerty podrożały średnio o 2,5% (najbardziej w województwie kujawsko-pomorskim – o 4,5%). Wzrost cen biletów obserwowano w 14 województwach, natomiast w opolskim i pomorskim były niższe niż przed rokiem odpowiednio o 1,3% i o 0,7%. We wszystkich województwach potaniał natomiast sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny, przy czym najgłębszy spadek cen notowano w pomorskim i śląskim (po 5,9% wobec 4,6% w kraju).

Opłaty w zakresie **edukacji** wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku średnio o 3,0%. Największe podwyżki notowano w województwie pomorskim (o 5,3%), a najmniej opłaty wzrosły w kujawsko-pomorskim (o 1,9%).

W porównaniu z **poprzednim kwartałem** wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w II kwartale 2019 r. obserwowano we wszystkich województwach (średnio o 1,7%). Wzrost cen wyższy niż przeciętnie w kraju odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim (2,3%), świętokrzyskim (2,0%), kujawsko-pomorskim (1,9%) oraz łódzkim, małopolskim, podlaskim, śląskim i wielkopolskim (po 1,8%). W porównaniu z poprzednim kwartałem wzrosły m.in. ceny odzieży i obuwia (o 4,2%), towarów i usług w zakresie transportu (o 3,8%) oraz żywności i napojów bezalkoholowych (o 2,6%).

## Budownictwo mieszkaniowe

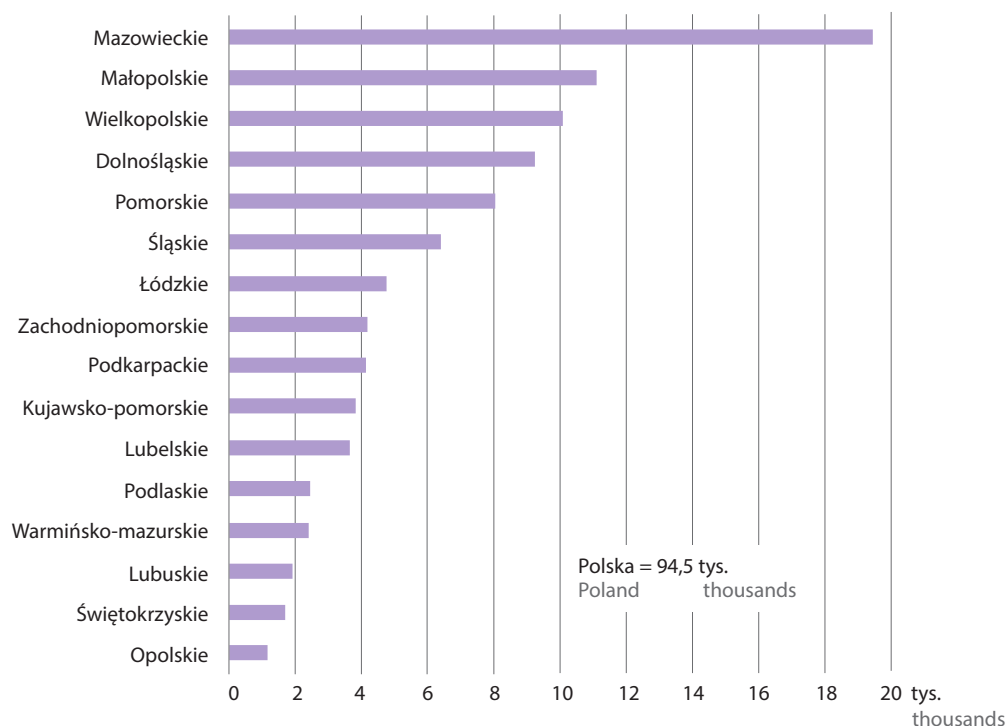
### Residential construction

W I półroczu 2019 r. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż w roku poprzednim. Wzrost odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz indywidualnym; spadek wystąpił w budownictwie spółdzielczym. Mniej było mieszkań, na których budowę wydano pozwolenia.

W I półroczu 2019 r. **oddano do użytkowania** 94,5 tys. mieszkań, tj. o 14,2% więcej niż w analogicznym okresie 2018 r. (przed rokiem wzrost o 5,7%). Wzrost wystąpił w 14 województwach, największy w łódzkim (o 33,8%), a wysoki również w podkarpackim (o 30,0%), małopolskim (o 27,8%), pomorskim (o 27,4%) i kujawsko-pomorskim (o 18,6%). Najmniejszy wzrost zanotowano w warmińsko-mazurskim (o 4,1%). W województwach lubelskim i świętokrzyskim liczba mieszkań oddanych do użytkowania zmniejszyła się odpowiednio o 6,2% i 1,3%. Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim, małopolskim, wielkopolskim, dolnośląskim i pomorskim, co stanowiło łącznie ponad 60% ogółu oddanych mieszkań w kraju.

**Wykres 13. Mieszkania oddane do użytkowania w I półroczu 2019 r.**

Chart 13. Dwellings completed in first half of 2019



Na wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania wpłynął wzrost mieszkań oddanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 22,4% do 58,8 tys.) oraz budownictwie indywidualnym (o 1,5% do 33,1 tys.). Mniej mieszkań w ujęciu rocznym oddano w budownictwie spółdzielczym (954, wobec 1004 przed rokiem).

W porównaniu z I półroczem 2018 r. w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania zwiększył się udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (z 58,0% do 62,2%). Zmniejszył się natomiast udział budownictwa indywidualnego (z 39,5% do 35,1%) i budownictwa spółdzielczego (z 1,2% do 1,0%).

**Przeciętna powierzchnia** użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 90,0 m<sup>2</sup> (przed rokiem 94,2 m<sup>2</sup>). Największe mieszkania budowano w województwach: opolskim (113,0 m<sup>2</sup>), śląskim (107,2 m<sup>2</sup>), świętokrzyskim (106,4 m<sup>2</sup>), podkarpackim (105,0 m<sup>2</sup>) i podlaskim (102,3 m<sup>2</sup>), a najmniejsze w: zachodniopomorskim (75,5 m<sup>2</sup>), dolnośląskim (80,8 m<sup>2</sup>), pomorskim (83,1 m<sup>2</sup>) i mazowieckim (83,5 m<sup>2</sup>). W budownictwie spółdzielczym średnia powierzchnia mieszkania wyniosła 54,6 m<sup>2</sup>, a w budownictwie indywidualnym – 144,1 m<sup>2</sup>.

W I półroczu 2019 r. **wydano pozwolenia na budowę** 129,6 tys. mieszkań, tj. o 2,0% mniej niż w 2018 r. Spadek odnotowano w 8 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (o 31,9%), a następnie w warmińsko-mazurskim (24,8%) i zachodniopomorskim (o 19,2%). W pozostałych województwach wystąpił wzrost, od 50,9% w dolnośląskim do 1,0% w lubelskim. W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych w I półroczu 2019 r. wydano pozwolenia na budowę 48,5 tys. mieszkań; najwięcej w mazowieckim, a najmniej w opolskim.

## Przemysł i budownictwo

### Industry and construction

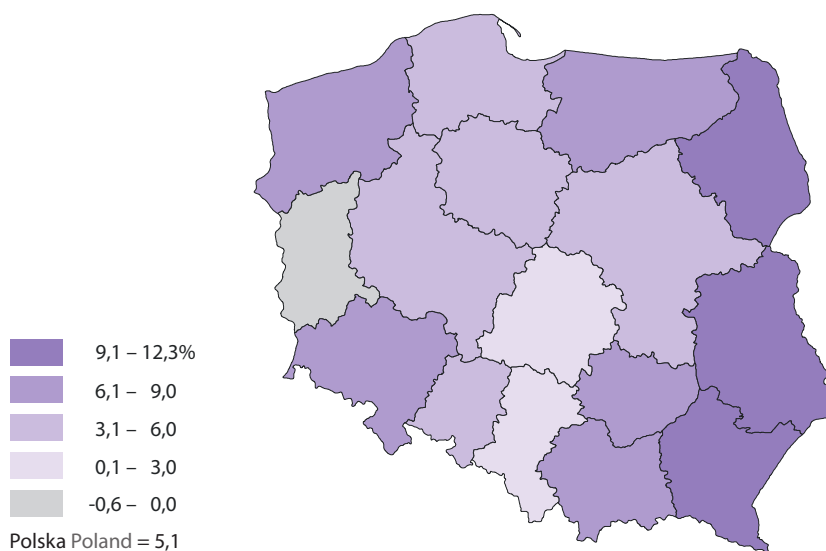
W I półroczu 2019 r. w porównaniu z I półroczem 2018 r. odnotowano wzrost o:

- 5,1% **produkcji sprzedanej przemysłu** (w cenach stałych) – przed rokiem o 6,2%
- 16,0% **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) – przed rokiem o 25,9%.

**Produkcja sprzedana przemysłu<sup>1</sup>** (w cenach stałych) w I półroczu 2019 r. była o 5,1% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r. (przed rokiem wzrost o 6,2%). Zwiększenie odnotowano w 15 województwach, w 9 – powyżej średniej w kraju, w tym największe w podlaskim (o 12,3%), a następnie w lubelskim (o 11,0%) i podkarpackim (o 9,4%). Spadek produkcji sprzedanej przemysłu wystąpił w województwie lubuskim (o 0,6%).

#### Mapa 8. Produkcja sprzedana przemysłu w I półroczu 2019 r. (ceny stałe) I półrocze 2018=100

Map 8. Sold production of industry in first half of 2019 (constant prices)  
first half of 2018=100



Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 2,2%) obserwowane w 15 województwach. Największy wzrost odnotowano w województwie małopolskim (o 8,2%), w którym dynamika produkcji sprzedanej przemysłu była szybsza niż średnio w kraju. Spadek wystąpił w województwie łódzkim (o 1,0%), w którym odnotowano najmniejszy wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (o 1,4%).

<sup>1</sup> W podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa**<sup>1</sup> (w cenach bieżących) w I półroczu 2019 r. była o 16,0% wyższa w porównaniu z ub. rokiem. Zwiększenie odnotowano w 15 województwach, największe w świętokrzyskim (o 44,6%, wobec wzrostu o 14,7% przed rokiem), a następnie w lubelskim i lubuskim (odpowiednio o 35,8% i o 28,3% wobec 15,3% i 23,8% w ub. roku). Spadek wartości sprzedanej budownictwa nastąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 8,5%)

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zwiększenie przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (przeciętnie o 5,1%), notowane w 14 województwach. Największy wzrost wystąpił w województwie lubelskim i świętokrzyskim (odpowiednio o 12,9% i o 9,6%), w których odnotowano również największą dynamikę produkcji sprzedanej budownictwa. Przeciętne zatrudnienie w budownictwie spadło natomiast w warmińsko-mazurskim (o 0,3%).

Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (47,8%) oraz ponad połowę budownictwa (54,8%) nadal realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w 3 województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

---

<sup>1</sup> W podmiotach gospodarczych o liczbie pracujących powyżej 9 osób.

## Wyniki finansowe przedsiębiorstw

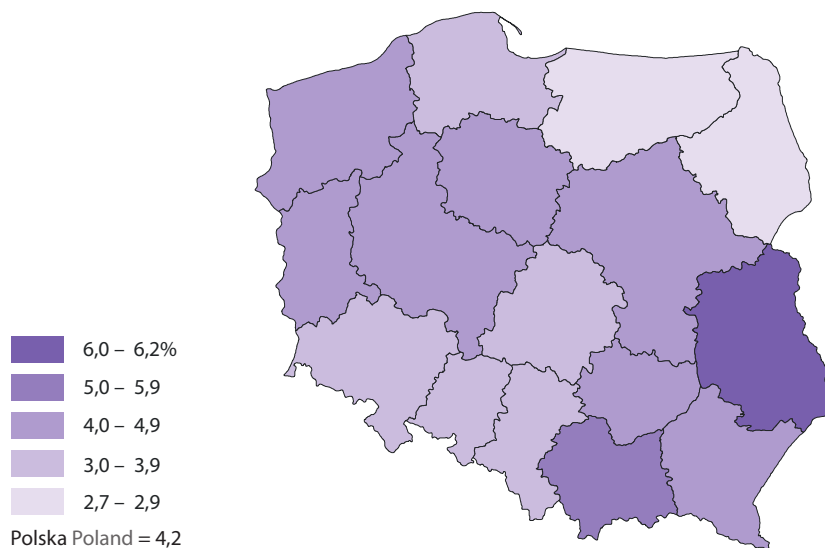
### Financial results of enterprises

W I półroczu 2019 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych<sup>1</sup> były wyższe od uzyskanych w analogicznym okresie poprzedniego roku. Nieco wolniejsza dynamika przychodów niż kosztów ich uzyskania wpłynęła na nieznaczne osłabienie podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowe.

W I półroczu 2019 r. tempo wzrostu **przychodów ogółem (przychodów z całokształtu działalności)** było nieco wolniejsze od tempa wzrostu kosztów ich uzyskania (odpowiednio o 7,1% i 7,2%). Wpłynęło to na osłabienie wskaźnika poziomu kosztów – z 94,9% przed rokiem do 95,0%. Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto pogorszył się w skali roku z 5,0% do 4,6%. Zmniejszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (z 5,1% do 5,0%) i netto (z 4,3% do 4,2%). Wynik finansowy netto był wyższy o 4,6% (wzrost zysku netto o 3,3%, spadek straty netto o 2,3%), przy wzroście o 3,9% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Zwiększył się zarówno udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (o 0,5 p. proc do 75,0%), jak i ich udział w przychodach ogółem (o 2,1 p. proc. do 83,8%).

**Mapa 9.**  
Map 9.

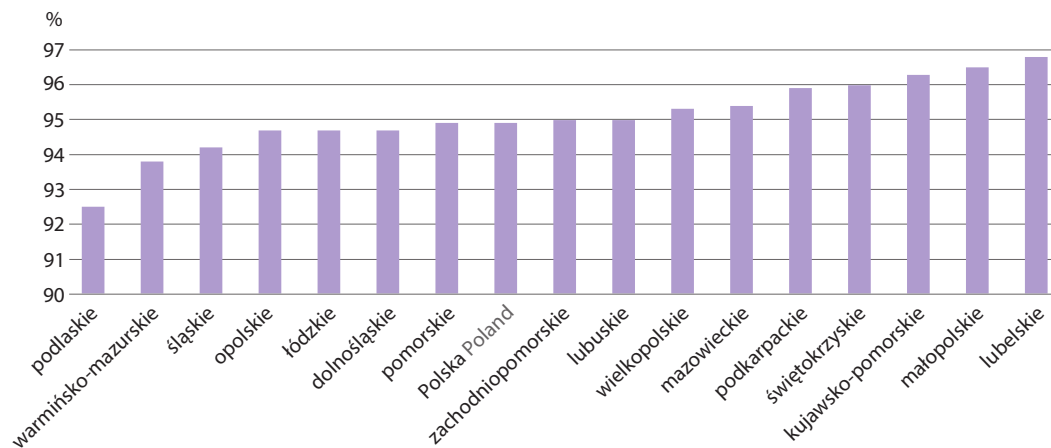
**Wskaźnik rentowności obrotu netto w I półroczu 2019 r.**  
Net turnover profitability rate in first half of 2019



<sup>1</sup> Dane dotyczą 16914 przedsiębiorstw niefinansowych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa (sekcja A według PKD 2007); działalności finansowej i ubezpieczeniowej (sekcja K według PKD 2007); szkół wyższych; samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej; instytucji kultury posiadających osobowość prawną oraz związków zawodowych, organizacji religijnych i politycznych.



**Wykres 14. Wskaźnik poziomu kosztów w I półroczu 2019 r.**  
Chart 14. Cost level indicator in first half of 2019



Pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów odnotowano w 6 województwach – najgłębsze w śląskim (z 94,9% do 96,3%), a następnie w pomorskim (z 94,4% do 95,3%), warmińsko-mazurskim (z 95,6% do 96,5%), łódzkim (z 95,1% do 95,9%), dolnośląskim (z 94,7% do 95,4%) i podlaskim (z 96,5% do 96,8%). W pozostałych województwach w wyniku szybszego wzrostu **przychodów ogółem** niż **kosztów ich użycia** – wskaźnik poprawił się – w największym stopniu w lubelskim (z 93,6% do 92,5%), świętokrzyskim (z 95,7% do 94,7%) oraz podkarpackim (z 95,5% do 94,7%).

**Wynik finansowy brutto** zwiększył się w skali roku o 4,5% do 78512,8 mln zł (zysk brutto 91888,3 mln zł, strata brutto 13375,5 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** w wysokości 13224,2 mln zł zmniejszyły się w skali roku o 3,9%.

**Wynik finansowy netto** ukształtował się na poziomie 65288,6 mln zł (zysk netto 78928,1 mln zł, strata netto 13639,4 mln zł), wobec 62434,8 mln zł przed rokiem. Polepszenie wartości wyniku finansowego brutto i netto odnotowano w 10 województwach (największe w: lubelskim, podkarpackim, świętokrzyskim). W województwach: lubelskim, kujawsko-pomorskim, podkarpackim, małopolskim, wielkopolskim, mazowieckim i opolskim tempo wzrostu wyniku finansowego netto było wyższe niż wyniku finansowego brutto. W województwie podlaskim odnotowano wzrost wyniku finansowego brutto (o 0,5%) i spadek netto (o 2,4%). W pozostałych województwach wyniki finansowe brutto i netto pogorszyły się w porównaniu z I półroczem 2018 r.

**Wskaźnik rentowności sprzedaży brutto** zmniejszył się w skali roku o 0,4 p. proc. i wyniósł 4,6%. Pogorszenie wskaźnika odnotowano w 11 województwach, najgłębsze w śląskim (z 5,1% do 3,9%). Poprawę osiągnęły przedsiębiorstwa w województwach: lubelskim, świętokrzyskim, zachodniopomorskim i wielkopolskim. W województwie małopolskim wskaźnik utrzymał się na poziomie sprzed roku.

W badanych podmiotach zarówno **wskaźnik rentowności obrotu brutto**, jak i **netto** zmniejszyły się w skali roku o 0,1 p. proc. i wyniosły odpowiednio 5,0% i 4,2%. Spadek obu wskaźników odnotowano w 6 województwach, najgłębszy w śląskim. Poprawę odnotowano w województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, lubuskim, małopolskim, opolskim, podkarpackim, świętokrzyskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim – w województwie mazowieckim poprawił się wskaźnik rentowności obrotu brutto, a netto pozostał na poziomie sprzed roku. Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu brutto wyniosła 4,3 p. proc. (od 3,2% w podlaskim do 7,5% w lubelskim) i była większa niż przed rokiem (2,9 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu netto wyniosła 3,5 p. proc. (wobec 2,3 p. proc. w I półroczu 2018 r.) i wyznaczona była przez również przez województwa podlaskie (3,0%) i lubelskie (5,3%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach ogółem w I półroczu 2019 r. kształtował się następująco:

Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %		Województwa Voivodships	Udział jednostek rentownych w % Share of profitable units in %	
	W liczbie jednostek ogółem In the total number of units	W przychodach z całokształtu działalności In revenues from total activity		W liczbie jednostek ogółem In the total number of units	W przychodach z całokształtu działalności In revenues from total activity
<b>Polska</b> Poland	<b>75,0</b>	<b>83,8</b>			
Zachodniopomorskie	76,7	93,8	Mazowieckie	76,0	81,8
Świętokrzyskie	76,9	90,2	Podkarpackie	77,1	81,4
Wielkopolskie	80,6	88,7	Lubuskie	74,7	81,0
Podlaskie	74,7	88,2	Kujawsko-pomorskie	71,7	79,5
Pomorskie	74,7	87,4	Lubelskie	76,2	79,0
Łódzkie	77,7	85,6	Opolskie	77,2	78,6
Małopolskie	72,2	84,8	Dolnośląskie	70,7	78,2
Warmińsko-mazurskie	72,7	83,5	Śląskie	72,1	76,7

Udział podmiotów rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych zwiększył się w skali roku z 74,6% do 75,0%; największy wzrost odnotowano w województwach: łódzkim, kujawsko-pomorskim, świętokrzyskim i lubelskim. Zwiększył się również ich udział w przychodach z całokształtu działalności z 81,7% do 83,8%; największy wzrost odnotowano w województwach: podkarpackim, wielkopolskim, opolskim i mazowieckim.

Według danych nieostatecznych, skup zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) zrealizowany w I półroczu 2019 r. był znacznie mniejszy od notowanego przed rokiem. Mniejszy był również skup ziemniaków i żywca rzeźnego. Natomiast większy był skup mleka krowiego. a rynku rolnym w czerwcu 2019 r., zarówno w obrocie targowiskowym, jak i w skupie, średnie ceny zbóż oraz ziemniaków były znacznie wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Również wyższe były ceny skupu żywca wieprzowego i mleka krowiego. Niższe natomiast były ceny skupu żywca wołowego.

Według wstępnych danych w I półroczu 2019 r. **skupiono** w kraju 2582,3 tys. ton **zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych** (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), tj. o 23,9% mniej niż w analogicznym okresie 2018 r. W skali roku spadek skupu obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 41,4% w zachodniopomorskim do 0,5% w małopolskim. Najwięcej ziarna zbóż podstawowych do skupu dostarczyli producenci z województw: wielkopolskiego (13,1% krajowego skupu), kujawsko-pomorskiego (11,0%), pomorskiego (10,2%) i dolnośląskiego (10,1%). W pozostałych województwach udział w krajowym skupie zbóż podstawowych kształtował się od 9,6% w lubuskim do 0,7% w małopolskim.

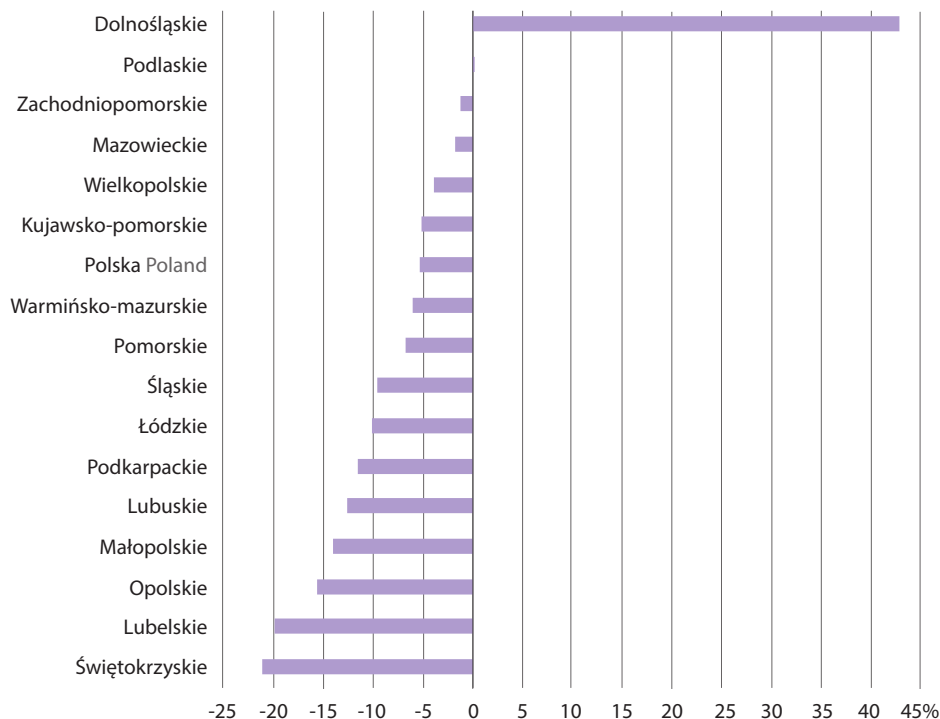
W I półroczu 2019 r. skupiono 395,2 tys. ton **ziemniaków** (dane nieostateczne), tj. o 7,2% mniej niż w tym samym okresie ub. roku. Spadek skupu wystąpił w 9 województwach, w tym najgłębszy w lubelskim (52,3%), łódzkim (39,0%) i kujawsko-pomorskim (31,6%). W pozostałych województwach obserwowano wzrost skupu ziemniaków w skali roku, w tym największy w warmińsko-mazurskim (ponad 2,5-krotnie, wobec 43,4% spadku przed rokiem). Najwięcej ziemniaków do skupu dostarczyli producenci z województw: pomorskiego (36,5% krajowego skupu), dolnośląskiego (16,4%) i wielkopolskiego (14,6%). W pozostałych województwach udział w krajowym skupie ziemniaków kształtował się od 6,2% w kujawsko-pomorskim do 0,5% w lubelskim i podlaskim.

Według wstępnych danych **skup żywca rzeźnego** ogółem w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami; w wadze poubojowej ciepłej) w I półroczu 2019 r. wyniósł 2177,6 tys. ton i był o 5,3% niższy niż w analogicznym okresie 2018 r. W skali roku spadek skupu żywca rzeźnego wystąpił w 14 województwach, w granicach od 21,0% w świętokrzyskim do 1,1% w zachodniopomorskim. Skup żywca rzeźnego w skali roku zwiększył się w dolnośląskim (o 42,8%) i podlaskim (o 0,3%). Najwięcej żywca rzeźnego ogółem do skupu dostarczyli producenci z województwa mazowieckiego (23,0% krajowego skupu) i wielkopolskiego (22,3%). W pozostałych województwach udział w krajowym skupie tego surowca kształtował się od 7,3% w pomorskim do 1,2% w podkarpackim.

W porównaniu z I półroczem ub. roku, **skup żywca wołowego** był o 11,7% mniejszy i wyniósł 197,7 tys. ton. Spadek skupu obserwowano w 9 województwach, w granicach od 55,5% w śląskim do 4,5% w wielkopolskim. W pozostałych województwach skup żywca wołowego zwiększył się, w tym najbardziej w małopolskim (24,8%, wobec 44,2% spadku przed rokiem).

**Wykres 15. Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso w I półroczu 2019 r. zmiana w porównaniu z I półroczem 2018 r.**

Chart 15. Procurement of animals for slaughter in terms of meat in first half of 2019 change in relation to first half of 2018



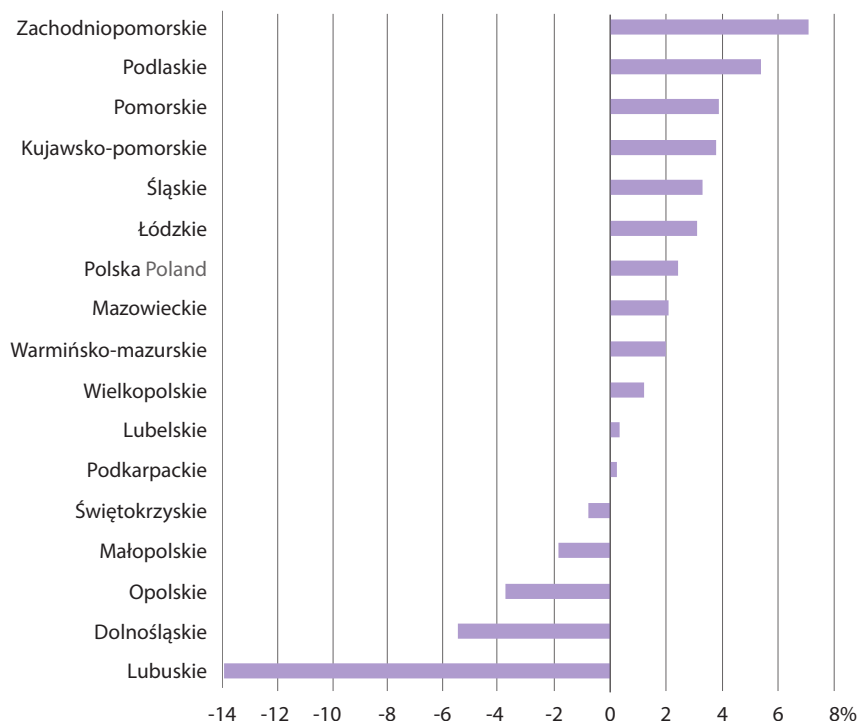
**Skup żywca wieprzowego** w I półroczu 2019 r. był o 8,1% mniejszy w skali roku i wyniósł 816,6 tys. ton. Spadek skupu obserwowano w 13 województwach, w granicach od 48,7% w dolnośląskim do 7,3% w świętokrzyskim. Większy skup żywca wieprzowego odnotowano w podlaskim (8,8%), łódzkim (1,8%) i mazowieckim (1,1%).

W I półroczu 2019 r. **skup żywca drobiowego** wyniósł 1159,4 tys. ton i był o 1,9% mniejszy niż przed rokiem. Spadek skupu obserwowano w 10 województwach, w granicach od 35,7% w łódzkim do 1,4% w kujawsko-pomorskim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost skupu żywca drobiowego, w tym największy w dolnośląskim.

Według wstępnych danych w I półroczu br. skupiono 6013,6 mln l **mleka krowiego**, tj. o 2,4% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost skupu mleka obserwowano w 11 województwach, w granicach od 0,2% w podkarpackim do 7,1% w zachodniopomorskim. W pozostałych województwach odnotowano spadek skupu mleka, w tym najgłębszy w lubuskim (13,9%), a następnie w dolnośląskim (5,5%). Najwięcej mleka krowiego do skupu dostarczyli producenci z województwa podlaskiego (22,1% krajowego skupu), mazowieckiego (21,9%) i wielkopolskiego (15,4%). W pozostałych województwach udział w krajowym skupie tego surowca kształtował się od 7,6% w warmińsko-mazurskim do 0,6% w lubuskim.

**Wykres 16. Skup mleka krowiego w I półroczu 2019 r. zmiana w porównaniu z I półroczem 2018 r.**

Chart 16. Procurement of cows' milk in first half of 2019 change in relation to first half of 2018



W czerwcu br. **na targowiskach** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 94,34 zł, tj. o 17,7% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 11,9% w małopolskim do 31,8% w lubuskim. W 10 województwach za 1 dt pszenicy płacono więcej niż przeciętnie w kraju. Najwyższe ceny notowano na targowiskach w zachodniopomorskim (122,00 zł za 1 dt), a następnie w lubuskim (107,50 zł) i warmińsko-mazurskim (103,75 zł), natomiast najniższe – w lubelskim (86,94 zł) i świętokrzyskim (87,73 zł).

W czerwcu 2019 r. **w skupie** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 76,28 zł (o 11,2% więcej niż w czerwcu ub. roku). Średnie ceny skupu pszenicy w 5 województwach były wyższe od przeciętnej w kraju; najwięcej za 1 dt pszenicy płacono w pomorskim (81,89 zł) i warmińsko-mazurskim (78,25 zł), a najmniej – w śląskim (72,58 zł) i podkarpackim (72,89 zł). W skali roku wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 6,7% w śląskim do 17,3% w pomorskim.

Za 1 dt **żyta na targowiskach** w czerwcu br. płacono średnio 76,48 zł, tj. o 20,1% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen obserwowano w 10 województwach (spośród 11 badanych). Niższe ceny żyta w skali roku notowano na targowiskach w śląskim (o 0,8%). W 8 województwach (spośród 12 badanych) przeciętne ceny żyta za 1 dt były wyższe od średniej w kraju, a najwyższe odnotowano w podkarpackim (85,71 zł), następnie w warmińsko-mazurskim (83,33 zł) i lubuskim (82,22 zł). Najmniej za 1 dt żyta płacono w lubelskim (68,57 zł) i świętokrzyskim (69,41 zł).

W czerwcu br. za 1 dt **żyta w skupie** płacono średnio 70,76 zł, tj. o 21,9% więcej niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. W 6 województwach (spośród 15 badanych) przeciętne ceny skupu żyta były wyższe od średniej krajowej, a najwyższe odnotowano w lubuskim (74,71 zł za 1 dt) i pomorskim (73,11 zł). Najmniej za żyto w skupie płacono w śląskim (54,14 zł za 1 dt) i podkarpackim (59,60 zł).

W porównaniu z czerwcem 2018 r. ceny żyta w skupie były wyższe w 13 województwach (spośród 14 badanych), w granicach od 5,2% w podkarpackim do 30,1% w lubelskim. W ujęciu rocznym mniej za żyto w skupie płacono w śląskim (o 5,1%).

Za 1 dt **kukurydzy na targowiskach** w czerwcu br. płacono średnio 101,35 zł, tj. o 9,3% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen obserwowano w 9 województwach (spośród 11 badanych) w granicach od 3,7% w świętokrzyskim do 21,6% w lubelskim. Niższe ceny kukurydzy notowano na targowiskach w łódzkim (o 4,8%) i podlaskim (o 0,9%). W 8 województwach (spośród 14 badanych) przeciętne ceny kukurydzy za 1 dt były wyższe od średniej w kraju, najwyższe odnotowano w warmińsko-mazurskim (135,71 zł), następnie w lubuskim (130,00 zł) i opolskim (123,33 zł). Najmniej za 1 dt kukurydzy płacono w małopolskim (94,82 zł).

W czerwcu br. za 1 dt **kukurydzy w skupie** płacono średnio 72,37 zł, tj. o 7,9% więcej niż w czerwcu 2018 r. W 5 województwach przeciętne ceny skupu kukurydzy były wyższe od średniej krajowej, a najwyższe notowano w zachodniopomorskim (80,84 zł za 1 dt), a następnie w lubuskim (76,23 zł). Najmniej za kukurydżę w skupie płacono w małopolskim (64,28 zł za 1 dt) i podkarpackim (64,65 zł). W porównaniu z czerwcem 2018 r. ceny kukurydzy w skupie były wyższe we wszystkich województwach, w granicach od 0,4% w opolskim do 22,7% w lubuskim.

Na **targowiskach za ziemniaki jadalne** (bez wczesnych) w czerwcu 2019 r. płacono średnio 199,81 zł za 1 dt, tj. o 135,2% więcej niż w czerwcu ub. roku. Wzrost cen obserwowano we wszystkich 15 badanych województwach, w granicach od 73,0% w zachodniopomorskim do 194,8% w małopolskim. W 9 województwach (spośród 15 badanych) średnie ceny ziemniaków były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwięcej za ziemniaki płacono na targowiskach w lubuskim (250,00 zł za 1 dt), a następnie w pomorskim (235,71 zł) i warmińsko-mazurskim (221,67 zł), a najmniej – w łódzkim (176,32 zł za 1 dt) i mazowieckim (178,74 zł).

W czerwcu 2019 r. za 1 kg **żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) **w skupie** płacono średnio 6,06 zł, tj. o 6,7% mniej niż przed rokiem. W 10 województwach przeciętne ceny skupu były wyższe od średniej w kraju. Rozpiętość cen skupu za 1 kg żywca wołowego wynosiła od 5,59 zł w pomorskim do 6,98 zł w zachodniopomorskim. Spadek cen obserwowano w 15 województwach, w granicach od 13,2% w pomorskim do 0,1% w dolnośląskim. W skali roku średnie ceny żywca wołowego były wyższe w lubelskim (o 7,0%).

Średnia cena **skupu żywca rzeźnego wieprzowego** w czerwcu 2019 r. wynosiła 5,77 zł za 1 kg i w skali roku była wyższa (o 24,5%, wobec spadku przed rokiem o 17,4%). W 7 województwach przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego były wyższe od średniej krajowej, a najwyższe zanotowano w lubuskim (6,35 zł za 1 kg) i dolnośląskim (6,28 zł); w mazowieckim i zachodniopomorskim ceny żywca wieprzowego kształtowały się na poziomie przeciętnym dla kraju. Najmniej za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono w kujawsko-pomorskim (5,64 zł), następnie w lubelskim (5,65 zł), łódzkim (5,67 zł) i podlaskim (5,69 zł). W skali roku wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 20,8% w warmińsko-mazurskim do 32,4% w dolnośląskim.

W czerwcu 2019 r. średnia cena **skupu mleka krowiego** za 1 l wynosiła 1,32 zł, tj. o 2,8% więcej niż przed rokiem. Rozpiętość cen skupu mleka za 1 l wynosiła od 1,24 zł w łódzkim do 1,38 zł w podlaskim. W 5 województwach średnie ceny skupu mleka były wyższe od przeciętnej w kraju; w podkarpackim, śląskim i wielkopolskim ceny mleka kształtowały się na poziomie przeciętnej ceny krajowej. W ujęciu rocznym wzrost cen skupu mleka odnotowano w 15 województwach, w granicach od 0,2% w zachodniopomorskim do 7,5% w łódzkim. W skali roku średnie ceny skupu mleka były niższe w podkarpackim (o 0,3%, wobec wzrostu przed rokiem o 3,8%).

## Nakłady inwestycyjne

### Investment outlays

W I półroczu 2019 r. **nakłady inwestycyjne** poniesione przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe były większe niż przed rokiem. Wzrosły nakłady na budynki i budowle oraz nakłady na zakupy.

Zwiększyła się liczba inwestycji **nowo rozpoczętych**, natomiast ich wartość kosztorysowa była mniejsza niż przed rokiem.

**Nakłady inwestycyjne ogółem** badanych przedsiębiorstw<sup>1</sup> wyniosły 65,0 mld zł i były (w cenach stałych) o 19,0% wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 10,3%). Nakłady na budynki i budowle zwiększyły się o 23,6%, natomiast na zakupy<sup>2</sup> wzrosły o 16,7%. Udział zakupów w nakładach ogółem zmniejszył się do 63,0% (65,2% przed rokiem). Nakłady realizowało 76,7% badanych podmiotów, wobec 77,0% w analogicznym okresie 2018 r.

W 10 województwach odnotowano wyższy niż średnio w kraju udział zakupów w nakładach ogółem. Natomiast niższy udział zakupów w nakładach ogółem wykazały jednostki w województwach: lubelskim, pomorskim, małopolskim, wielkopolskim, mazowieckim i łódzkim.

Uszeregowanie województw pod względem dynamiki zrealizowanych nakładów w okresie styczeń–czerwiec 2018 r. i 2019 r. przedstawiało się następująco:

2018		2019	
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 (ceny bieżące)			
corresponding period of the previous year = 100 (current prices)			
<b>Polska</b> Poland	<b>110,5</b>	<b>Polska</b> Poland	<b>119,6</b>
Zachodniopomorskie	139,6	Warmińsko-Mazurskie	184,8
Podkarpackie	127,2	Dolnośląskie	147,0
Wielkopolskie	127,1	Małopolskie	137,5
Podlaskie	126,7	Świętokrzyskie	124,9
Lubuskie	116,7	Kujawsko-Pomorskie	122,5
Mazowieckie	114,0	Pomorskie	122,5
Dolnośląskie	113,2	Mazowieckie	118,4
Śląskie	113,1	Wielkopolskie	117,6
Małopolskie	108,6	Lubuskie	117,4
Lubelskie	107,1	Lubelskie	115,5
Łódzkie	101,3	Śląskie	109,0
Warmińsko-Mazurskie	99,0	Łódzkie	105,8
Opolskie	96,3	Opolskie	100,1
Świętokrzyskie	95,1	Podkarpackie	95,6
Pomorskie	85,0	Podlaskie	95,2
Kujawsko-Pomorskie	62,9	Zachodniopomorskie	76,4

<sup>1</sup> Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

<sup>2</sup> Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Największy udział w zrealizowanych nakładach w I półroczu 2019 roku miały jednostki z województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego – łącznie 67,1% (przed rokiem 65,8%). W kolejnych województwach: małopolskim, łódzkim, pomorskim, lubelskim, podkarpackim i kujawsko-pomorskim zrealizowano 25,0% nakładów (przed rokiem 25,4%). Na pozostałe województwa przypadało 7,9% (przed rokiem – 8,8%).

W strukturze nakładów na nowe środki trwałe największy udział miały nakłady jednostek przetwórstwa przemysłowego – 38,1% (w analogicznym okresie 2018 r. – 39,6%). Jednostki mające siedzibę na terenie województw: dolnośląskiego, mazowieckiego, śląskiego, wielkopolskiego, małopolskiego, łódzkiego i podkarpackiego realizowały 77,3% nakładów związanych z przetwórstwem przemysłowym.

W okresie sześciu miesięcy br. **rozpoczęto** 120,5 tys. **inwestycji**, tj. o 4,3% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 7,7% w analogicznym okresie ub. roku). Około 68% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 26,2 mld zł i była o 7,1% niższa niż w I półroczu ub. roku (kiedy notowano spadek o 17,7%). Największy udział w liczbie rozpoczętych inwestycji miały jednostki z województw: małopolskiego, mazowieckiego, wielkopolskiego i pomorskiego (łącznie 87,0%). Największy udział w wartości kosztorysowej rozpoczętych inwestycji przypadało na jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego (36,7%), małopolskiego (11,0%), wielkopolskiego (9,8%), śląskiego (9,1%) i dolnośląskiego (7,1%).



## Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.
2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale terytorialnym oraz w podziale według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
9. W publikacji dane w zakresie:
  - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
  - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
  - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw**, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 marca 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki ma-

gazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

**11.** Jako ceny stałe od 2016 r. przyjęto ceny stałe 2015 r. (średnie ceny bieżące 2015 r.).

**12.** Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

**13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

**14.** Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

**15.** W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Oznaczenia sekcji	Opis	Stosowane skróty
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Handel; naprawa pojazdów samochodowych
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	Zakwaterowanie i gastronomia
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Obsługa rynku nieruchomości
N	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	Administrowanie i działalność wspierająca

**16.** Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

## General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.
2. Data are presented according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.
3. The item **"Industry"** was introduced, including NACE Rev. 2 sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" as well as "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities", as an additional grouping.
4. Data according to territorial division as well as to NACE Rev. 2 sections are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled in accordance with to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
7. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
8. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.
9. In the publication data in regard to:
  - a) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
  - b) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
  - c) **financial results of non-financial enterprises and investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev.2, in section "Agriculture, forestry and fishing" and "Financial and insurance activities"), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15th March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and

support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

**11.** As constant prices since 2016 were adopted – 2015 constant prices (2015 average current prices).

**12.** Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Statistics Poland.

**13. Relative numbers (indices, percentages)** are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

**14.** Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

**15.** The names of some sections of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign "Δ". The list of abbreviations used and their full names are given below:

Section marking	Description	Abbreviations
G	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles	Trade; repair of motor vehicles
I	Accommodation and food service activities	Accommodation and catering

**16.** Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.